

Romano hangos

ROMSKÝ HLAS • ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE • ROČNÍK 23 • ČÍSLO 18–19 • VYŠLO 21. PROSINCE 2021

CENA 25 Kč

Milostivé léto dává
ojedinělou příležitost
zbavit se dluhů

strana 3 a 6

Vánoční rozhovor
s Monikou Balogovou:
Strašně ráda kupuji
dárky

strana 8–9

Povídka Veroniky Kačové:
Zimní anděl

strana 10

ZPRÁVY

VARŠAVA – Lídři evropské konzervativní pravice a některých populistických stran ve Varšavě o víkendu jednali o spolupráci, která by měla přinést změnu Evropské unie. Ta se podle nich teď chová jako superstát, který ignoruje tradice i pravomoci členských zemí sedmadvacítky. Lídři deklarovali užší spolupráci při obraně suverenity jednotlivých unijních států v Evropském parlamentu. Novou politickou sílu v něm ale neutvoří, uvedla agentura AP. Varšavská schůzka je tak hlavně „PR akcí“, tvrdí polští novináři.

BRATISLAVA – Slovenská vláda minulý týden s okamžitou platností odvolala dosavadní zmocněnkyni vlády pro romské komunity Andreu Bučkovou a nahradila ji Jánem Herem. Podle předsedy vlády Eduarda Hegera nebylo za personální výměnou na tomto postu vyjádření nedůvěry dosavadní šéfe úřadu Andree Bučkové, ale snaha využít schopností a zkušeností nejlepších z nejlepších. Zmocněnec vlády SR

Pokračování na str. 2

Dle nové strategie by měl vzniknout post vládního zmocněnce pro romské záležitosti

foto: ČT24

V České republice by měl být dle nově schválené strategie romské integrace, rovnosti a participace do konce příštího roku zřízen post

vládního zmocněnce pro romské záležitosti. Dle dokumentu je romská agenda široká a roztříštěná mezi několik resortů, proto by přijímané

kroky a spolupráci úřadů měl koordinovat zvláštní zmocněnec. K dispozici by měl mít i svůj tým a působit by měl na úřadu vlády.

Romská občanská veřejnost hovoří o zvláštním zmocněnci už léta.

Pokračování na str. 2

Lidé si připomněli desáté výročí úmrtí Václava Havla

Lidé si v sobotu na mnoha veřejných akcích po celé zemi připomněli desáté výročí úmrtí dramatika, vůdčí postavy sametové revoluce a prvního českého prezidenta Václava Havla. V centru Prahy v kavárně Slavia, kterou měl Havel v oblibě, uctila dopoledne jeho památku řada politiků a dalších osobností. Po setkání v kavárně následovalo položení květin na pamětním místě na piazzetě Národního divadla nesoucí prezidentské jméno. U Havlovy chalupy na Hrádečku na Trutnovsku, kde před deseti lety zemřel, se v sobotu sešly desítky lidí. V Plzni si Havla připomněli čtením z jeho proslovů, v Brně třeba debatou o Havlově odkazu. Na Facebooku na něj zavzpomínali i čelní představitelé Slovenska.

Po 18:00 vyrazily desítky lidí z Hradčanského náměstí v Praze na vzpomínkový pochod Srdce na Hrad. Velký symbol srdce, který je s Havlem spojován a který zdobil Hrad v posledních dnech jeho prezidentování, odnesli účastníci z Hradčanského náměstí přes Rock Café do Lucerny.

Pokračování na str. 6

foto: Tomki Němec

ZPRÁVY

Dokončení ze str. 1

pro romské komunity je poradním orgánem vlády pro problematiku romských komunit na Slovensku a realizuje systémová opatření za účelem zlepšení jejich postavení a integrace do společnosti. Úřad zmocněnce vlády SR pro romské komunity má 102 zaměstnanců, informuje Romea.cz

INTERNET – Nový vzdělávací portál věnovaný nenávisti vůči menšinám se otevřel na adrese rememberandact.eu. Zájemci z řad profesionálů jako jsou například učitelé, pracovníci s mládeží, zástupci občanské společnosti, politici, ale i širší veřejnost mohou portál navštívit od listopadu 2021. Nacházejí se na něm aktuální ověřené informace a doporučení pro oblast prevence online nenávisti vůči Židům, Romům a dalším marginalizovaným skupinám. Portál vznikl v rámci mezinárodního projektu Remember and ACT! (Re-ACT), který se soustřeďuje na výzkum „dávných“ konceptů nenávisti a jejich moderních forem, informuje Romea.cz.

Dle nové strategie by měl vzniknout post vládního zmocněnce pro romské záležitosti

Dokončení ze str. 1

Na jaře 2012 ke zřízení této pozice vyzývala tehdejší celostátní asociace Romů. Bývalý premiér Petr Nečas (ODS) pak po jednání s romskou delegací řekl, že je to nápad k zamyšlení. Později pak v roce 2019 vznikl postu zmocněnce i jeho týmu zařadila mezi své priority Rada vlády pro záležitosti romské menšiny. Právě zástupci občanské části rady vlády se v loňském roce podíleli na obsahu nového strategického plánu pro další období spolu s neziskovým sektorem. Je to vůbec poprvé, kdy Romové dostali možnost podílet na tvorbě politik směřujících k jejich komunitě.

Další prioritou je také podpora emancipace a participace Romů. Ta ve veřejném aparátu dlouhodobě a citelně chybí! Počítá se proto i se zvýšením počtu pracovníků, kteří se tématu romské menšiny v úřadu vlády věnují. Do roku 2025 by místo sedmi úvazků mělo být devět. Navýšit by se měl v příštích letech také rozpočet na zaplacení externích odborníků. Těch by mělo přibýt. Zachovat by se měly dotace na terénní pracovníky v obcích, kteří se na integraci Romů zaměřují. Ministerstva práce, školství, zdravotnictví, vnitra, spravedlnosti, kultury a místního rozvoje by měla do konce roku 2023 mít také vlastní koordinátory, kteří by připravovali, prosazovali a vyhodnocovali integrační opatření.

Vedle toho evropské i další mezinárodní organizace kritizují Českou republiku za segregaci romských žáků ve vzdělávání. Lidskoprávní instituce vytýkají i růst sociálně vyloučených lokalit a ghett. Ve svých zprávách dále zdůrazňují, aby historie, kultura a celkové představení Romů byly součástí školních kurikul.

Změny také čekají Agenturu pro sociální začleňování. Její fungování se nyní hraje z fondů EU. Vzhledem k tomu, že stávající projekty budou ukončeny v roce 2022, je nutné zajistit návazné financování. Předchozí vláda přesunula agenturu na ministerstvo pro místní rozvoj, přičemž tento krok řada expertů na sociální problematiku kritizovala. Dle nich se sociální začleňování netýká pouze bydlení, váha agendy i možnost prosazovat změny se tak značně oslabil.

Ač je výše zmíněný schválený vládní dokument ambiciózní a nadějný, v konečném důsledku bude opět záležet na politické vůli jej skutečně naplňovat. Pozice romského zmocněnce zní jako krok vpřed. Ale pozor! Opět bude záležet na finální podobě takového postu. Jak vážně a s jakým zájmem bude nově vznikající vláda přistupovat k romským tématům? Od toho se bude odvíjet i otázka, zda vznikne pozice řadového úředníka (zvenčí honosně se tvářící) či bude zřízena důstojná pozice pro romské záležitosti, která bude respektována napříč vládními resorty.

V sousedním Slovensku pozice romského vládního zmocněnce funguje již řadu let. Nemám bohužel pocit, že by se tam postavení a situace Romů nějakým způsobem měnily k lepšímu. Přesto zůstávám optimistou a vnímám tuto záležitost minimálně jako snahu o zvýšení participace Romů.

Tomáš Ščuka

Obzinová šéfovala protiromskému a protiuprchlickému zpravodajství televize Prima

Zpravodajství Českého rozhlasu (ČRo) má od ledna vést bývalá šéfka zpravodajství televize Prima Jitka Obzinová. Vystřídat má stávajícího ředitele Jana Pokorného. O personálních změnách a změně organizační struktury radu ČRo informoval ve středu generální ředitel René Zavoral. Proti tomuto rozhodnutí se postavilo už více jak 400 zaměstnanců Českého rozhlasu.

Obzinová pracovala v letech 1989 až 1992 v Československém rozhlase jako komentátorka a válečná zpravodajka z války v Jugoslávii. Po působení v několika televizích se do rozhlasu vrátila v roce 2006 jako vedoucí redakce zpravodajství Českého rozhlasu 2 – Praha, odkud o rok později přešla na pozici vedoucí redakce domácího zpravodajství Radiožurnálu.

V červenci 2009 odešla do TV Prima, kde po dobu deseti let zastávala post šéfredaktorky zpravodajství a publicistiky.

Během svého působení na Primě byla zmiňována v souvislosti s přístupem zpravodajství televize k uprchlické krizi a protiromským zpravodajstvím televize.

Například v roce 2014 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV) konstatovala, že televize Prima ve své hlavní zpravodajské relaci utvrdila diváky ve stereotypních předsudcích vůči romské menšině. Kritizované reportáže prý mimo jiné vyvolávaly strach z Romů a ukazovaly je jako zločince nebo jako skupinu devastující svoje okolí.

RRTV se také zabývala nahrávkou serveru Hlídaci pes, která dokazovala, že zaměstnanci zpravodajství televize Prima byli svým vedením instruováni, aby informace o migrační krizi vykreslovali jako riziko a ohrožení, a fakticky tak ignorovali zásady objektivit a vyváženosti. Nahrávka pocházela z porady a Obzinová na ní byla zachycena a přímo se tak podílela na manipulaci zpráv. RRTV během jejího působení na Primě také kritizovala nevyvážené předvolební vysílání k prezidentským volbám.

Zaměstnanci ČRo vyzvali Zavorala, aby zrušil jmenování Obzinové

Proti Obzinové jako šéfce zpravodajství se ozvalo už přes 400 zaměstnanců Českého rozhlasu (ČRo), kteří dnes v otevřeném dopise vyzvali ředitele Reného Zavorala, aby zrušil její jmenování. Obávají se ohrožení nezávislosti, objektivit a vyváženosti. Zavoral na dotaz ČTK prostřednictvím mluvčího sdělil, že názor zaměstnanců respektuje, obsah dopisu hodnotí a vyjádří se k němu na začátku příštího týdne. K dopisu se stále připojují další zaměstnanci Českého rozhlasu.

Otevřený dopis podepsali například šéfredaktor zpravodajství Jan Dražan, editor Radiožurnálu Pavel Šuba, vedoucí investigativního oddělení Radiožurnálu Markéta Chaloupská, vedoucí zahraniční redakce zpravodajství Filip Neraď, moderátor Radiožurnálu Jiří Chum nebo také editor Radiožurnálu a spolupracovník ROMEA TV Tomáš Bystrý.

„Jsme přesvědčeni, že Jitka Obzinová nezávislost zpravodajství přímo ohrožuje a v minulosti to svými kroky dostatečně dokázala. Jitka Obzinová se přímo podílela na manipulaci zpravodajství. Názorně to dokládá zdokumentovaná a médii popsaná událost ze září 2015. Na poradě vedení FTV Prima tehdy Jitka Obzinová coby vedoucí zpravodajství přímo ovlivňovala vyznění

reportáží o uprchlících tak, aby vzbuzovaly protiimigrační vášně. Manipulaci faktů v reportážích konstatovala i RRTV,“ uvedli signatáři dopisu. Zmínili také její působení při prezidentských volbách v roce 2013, kdy zpravodajská redakce na její popud podle svědectví tehdejšího člena redakce Tomáše Drahoňovského údajně na přání vlastníků Primy stranila Miloši Zemanovi.

Podle podepsaných zaměstnanců by měl Zavoral své rozhodnutí přehodnotit a jmenování Obzinové zrušit. „Máte právo odvolávat a jmenovat si své nejbližší spolupracovníky. Ale nemáte právo ohrožovat nezávislost zpravodajství veřejnoprávního média Českého rozhlasu,“ uvedli.

Zaměstnanci ČRo kvůli jmenování Obzinové také hromadně na Twitteru začali měnit profilové fotky na černé pozadí s hashtagem #nebudemezticha a přidávají následující tweet: „Nesouhlasíme s tím, aby usvědčená manipulátorka Jitka Obzinová byla šéfkou zpravodajství Českého rozhlasu #nebudemezticha.“

Český národní výbor Mezinárodního tiskového institutu a Nadační fond nezávislé žurnalistiky vyzvaly Zavorala k rezignaci. „Jestliže generální ředitel ČRo po šesti letech dospěl k závěru, že jím řízená organizace vyžaduje krizové řízení, a jestliže k tomu vybral novinářku, proti které protestují renomovaní zaměstnanci, je na místě, aby rezignoval sám na svou funkci. K tomu ho vyzýváme,“ uvedli zástupci organizací v dnešním prohlášení. **ČTK**

Džanes romanes

o manuša hine savore jekh lidé jsou si všichni rovni
o Del kerda savore manušen pro peskero čitro
Bůh stvořil všechny lidi k obrazu svému
anglalthodo předsudek
nakamiben nenávisť
bibacht zlo
šilalo jilo studené srdce
bokhalo lakomý
te marel pes bojovat
vaš o čačipen za pravdu
vaš o romipen za romství
vaš amari čhib za náš jazyk
vaš amaro than maškar o nipi
za naše místo mezi lidmi

o kham labol the pre amende
pro kale the pro parne
holo šero
o rasismus
e diskriminacija
manušengere čačipena
maras pes vaš lenge
savore jekhetane
kamas kamiben
amačipen
buči
feder dživipen
dureder

slunce svítí i pro nás
pro tmavé i bílé
holá hlava, skin
rasismus
diskriminace
lidská práva
bojujme za ně
všichni společně
chceme lásku
přátelství
práci
lepší život
v budoucnu
Jan Horváth

ANKETNÍ OTÁZKA

Co nám přinesl 17. listopad? Měli bychom ho slavit, nebo smutnit?

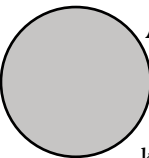
Emil Ondo, Žatec, ČR

Rok 1989 je především o propojení světa a pádu komunistického režimu. Demokracie byla koordinovaně znásilněna především východním blokem. Závist, intriky, mediánství a hlavně nenažranost východních států. Samozřejmě, že dnes vidíme i vysněnou demokracii jako zkázu. Dějiny nás učí. Takže se učme a napravujeme, pokud to půjde, svou zodpovědností, pokud však víme, co to je. Což mnozí zcela jistě nevíme. Souhlasím, že demokracie byla svým způsobem zneužita a zneužívá se pořád. Důležité je dívat se dopředu. To, co bylo, nás musí spíše poučit. Jinak si myslím, popravdě, že přijde doba, která zničí demokracii a přijde doba klidnější, která však bude vykoupená velkým utrpením.

Michal Šamko, Stará Paka, ČR

To byla moc krásná doba, plná očekávání, dobrého svobodného pocitu a bylo vše jednotné. Dnes je to opravdové zklamání z toho, co vše jsme vlastnili a jak jsme o to přišli. Vše je rozprodané, od vody až po zlato. Politici zneužili vše, co jim bylo ku prospěchu. Vše vzali do vlastních rukou a díky tunelování a „o nás bez nás“ se vše, co bylo lidu prospěšné, prodalo. Z ničeho nic zde najednou vyrostli milionáři jako houby po dešti, kde na to vzali, ať si už každý domyslí. Takže 17. listopad bych si připomínal spíše tak, že všichni lidé šli za stejným cílem a jedním směrem. Je dobře 17. listopad připomínat mladým, kteří si myslí, že pojali všechnu moudrost světa. Připomínat jim, co bylo cílem revoluce, ale také, jak je lehké vše pozbyt, ztratit díky populismu a lžím, které nám zde zavedli naši politici.

Alois Polák, Pardubice, ČR

Nesouhlasím, že za negativa demokracie můžou východní státy. Po porážce fašismu musel přijít socialismus. Neříkám, že za vše může Rusko. Hlavní problém východního bloku byl držet krok se západním pokrokem v technologii. Další bylo, že to pustili organizovaně. Touha po moci a bohatství. Demokracie je především o zodpovědnosti a těžké dřině, na což jsme samozřejmě nebyli připraveni. A západ to dokonale podchytil, takže intriky na každé straně. A mohl bych pokračovat, ale nemůžeme tvrdit, že za to může Rusko. To, co se děje v Evropě, je vliv západu, já na západě byl, život je tam shodný s naším. Lidé spí v papírových krabicích, žebrají, jsou tam i bezdomovci, a na druhé straně menšina hodně bohatých. Demokracie v praxi není politika pro většinu národa, lidi neumí žít ve svobodě a v pojmu demokracie. Spíše bych řekl, že je demokracie zneužitá.

Elena Cínová, Humenné, SK

Rómovia celkovo budú v dobrom spomínať na obdobie pred rokom 1989. Áno, boli sociálne istoty. Zabúdame však, že po roku 1989 sme ako národ veľa získali. O veľa viac si začíname ako národ uvedomovať svoje postavenie, objavovať svoju históriu. Vznikli inštitúcie, ktoré v názve majú pojem rómska/y. Možno potrvá minimálne dve generácie, kým sa v spoločnosti dokážeme kvalitnejšie presadiť. No je len na nás, ako to zvládneme a čo budúcim generáciám zanecháme. Myslím, že cesta ľútostí, nadávok a závisti nie je tá správna.

Jana Hejkrliková, Karlovy Vary, ČR

Každá doba má své plus a minus. Pamatuji si na slova našeho otce: „Když jsem přišel po vojně do Čech, poprvé mě oslovili: Co potřebujete, pane? ne Co chceš, Cigáne?“ Ano, selektovalo se, kdo bude mít vzdělání a kdo bude námezdní síla (netýkalo se to jen Romů). Dnes je svoboda osobního rozhodnutí, jak se k životu postavit. Každý se s tím musí poprat, nic není zadarmo. Jak už shora někdo zmínil, je třeba být zodpovědný. Já osobně neslavím žádné státní svátky ani pracovní, ani osobně. Pro mne je svátek každý dobrý den.

František Lacko, Praha, ČR

Určitě ano, a to v mnoha aspektech k dobrému. Ten, kdo si to neuvědomuje, popírá svou šikovnost, jsou tu spousty lidí, co něco udělaly, dělají a dělají budou. Některé výsledky se dostaví až časem. Hrabat se v minulosti je dobrá věc, lidi se mohou z toho ponaučit. Ale stavět na tom a smutnit za komunistickým terorem mi připadá jako hloupost. Co se týče Romů, to je věc úplně jiná, za minulého režimu měli Romové větší zázemí, zabezpečenou existenci.

Jiřina Výborná, Plzeň, ČR

Přiznám se, že jsem trochu přemýšlela, co že je to za svátek. Když si zrekapituluji léta od roku 1989, tak popravdě řečeno, je to spíše svátek smutku. Kladu si otázku, co jsme získali, v čem jsme na tom lépe a zda jsou občané šťastnější.

Emil Voráč, Karlovy Vary, ČR

Já jsem byl vždy pro demokracii a vždy budu, ale pravdou je i fakt, že ne každému byla demokracie nakloněná. Na povrch se vyšplhala nenávisť pravicových radikálů, nebo lépe řečeno stoupenců nacismu. Klady vidím v tom, že se podstatně zvýšila vzdělanost, která byla v minulém režimu téměř nulová. Otevřela se možnost cestování do zahraničí. Demokracie mnoha tisícům lidí jednou provždy dala naději na úspěšný život bez ústrků. V současné době se už hovoří o romském ombudsmanovi, na úřadech jsou romští poradci, asistenti učitelů a dokonce střední a vysoké školy s afirmativním zaměřením. V úspěších bychom byli mnohem dále, ale u Romů je problém závist, nepřejícnost a vůbec problém spolupodílení se na občanském i veřejném životě. Neschopnost ve volební účasti a mnoho jiných faktorů, kterými podporujeme právě zmíněné pravicové radikály. Nikdy nebudu souhlasit s totalitní politikou, například po vzoru Ruska nebo Číny.

Anketu zpracoval Gejza Horváth

Amari romaňi čhib

Karačoňa	Vánoce
savore lače manušenge	všem dobrým lidem
Vilíja	Štědrý večer
Ačhen le Devleha andro jilo.	Buďte s Bohem v srdci.
inepi	svátky
karačoňakero kašt	vánoční stromek
čercheň	hvězda
phus	sláma
Ulífas o baro Del.	Narodil se Kristus Pán.
Lošanas.	Radujme se.
Asas.	Veselme se.
lačho jilo	dobré srdce
baro jilo	veliké srdce
Žutinas avrengi.	Pomáháme druhým.

Savore sam Devleskere čhave. Všichni jsme Boží děti. Bachtali Karačoňa savorengi. Šťastné Vánoce všem. Mangas jilestar. Přejeme ze srdce. bacht the sasťipen štěstí a zdraví smirom the kamiben pokoj a lásku Bachtalo nevo berš! Šťastný nový rok! Soske amen choľaras? Proč se máme hněvat? Sem dživas ča jekhvar. Vždyť žijeme jen jednou. Kamas jekh avres. Mějme jeden druhého rádi. E luma hin sakoneskeri, Svět patří každému, tiro, leskero, miro. je tvůj, jeho i můj. Bachtalo nevo berš tumenge. Šťastný nový rok vám přeji. Jan Horváth

KOMENTÁŘ

Milostivé léto

TOMÁŠ ŠČUKA

Koncem října odstartovalo tříměsíční období takzvaného milostivého léta. Dosluhující vláda učinila poměrně vstřícný krok vůči dlužníkům. Lidé mají možnost vymazat své veřejnoprávní dluhy. Jde o exekuce, kde oprávněným, tedy věřitelem, je tzv. veřejnoprávní subjekt. Nejčastěji jde o dluhy za jízdu načerno, na nájmu v obecním bytě, dluhy vůči některým dodavatelům energií a nedoplatky za odvoz odpadu. Patří sem také některé dluhy vůči zdravotním pojišťovnám, regulační poplatky v některých nemocnicích, nezaplacené pokuty či koncesionářské poplatky a další. Počet exekucí, u nichž lze odpustit příslušenství, není nijak omezen. Podmínkou je, aby jednotlivé exekuce splňovaly všechny náležitosti. Základem pro výmaz dluhu je úhrada původní jistiny exekutorovi.

Toto období tří měsíců se však netýká případů, kdy je oprávněným soukromý subjekt. Zde hovoříme zejména o bankovních a nebankovních úvěrech, dluhách u telefonních operátorů nebo dluhách na nájmu, je-li majitelem nemovitosti soukromý subjekt. Milostivé léto nelze použít také v případech, kdy původní dluh odkoupil soukromý subjekt, a také v situacích, kdy exekuci nevymáhá soudní exekutor, ale příslušný úřad v daňovém a správním řízení. K této akci se však dobrovolně přidávají i některé banky, v posledním týdnu se zapojily Komerční banka a Česká spořitelna. Je tedy možné, že se ze soukromého sektoru přidají postupem času i další společnosti.

Za mě jde určitě o rok vpřed. Obávám se však, že nebude stačit. Ohlédnuli se zpět do minulosti, je třeba zmínit okolnosti, které způsobily zadluženost občanů. Více než 15 let měly „zelenou“ nejrůznější lichvářské a nebankovní společnosti. Často velmi malým písmem skryté smluvní podmínky měly za následek enormní růst exekucí. A nejen to. V dané době o věci rozhodovali rozhodci, kteří pro vybrané společnosti prováděli právní úkony v jejich prospěch. Zda je postup a rozhodnutí proti jakýmkoliv dobrým mravům, nebylo důležité. Je to, tuším, dva roky, kdy soudy poukázaly na tyto praktiky rozhodců, dle nich jsou tzv. rozhodčí řízení neplatná.

Domnívám se, že je žádoucí, aby stát přijal v této záležitosti plnou zodpovědnost. V opačném případě podporuje práci načerno i závislost některých skupin občanů na sociálních dávkách. Další přehlížení je z mého pohledu neekonomické. Exekuce představují bariéru pro velmi početnou skupinu obyvatel. Budování hodnot je i na nás samotných. V těchto krocích chybí často schopnost empatie. Zákonodárci stejně jako další nositelé aktivních politik by se měli se situací některých skupin občanů nejdříve osobně seznámit. Ten realistický pohled jim totiž citelně chybí. Není přece možné, aby nastavený systém exekucí škodil celé společnosti! Postupem času se dlužník dostává do stále svízelnější situace, z enormně rostoucích úroků a dalších poplatků z prodlení je pak pohledávka velmi těžko splatitelná. V této fázi pak dlužník jedná zcela spontánně ve snaze uchránit svůj příjem před srážkou. Všechny tyto nekonečné cesty mají však jedno společné. Zvyšuje se podíl nezaměstnaných (dlužníci často pracují neoficiálně) a stát zároveň přichází o odvody těchto skupin obyvatel.

Je na čase, aby ze strany vlády přišel zodpovědnější přístup. Podpoří tím ekonomický a sociální růst celé společnosti.

O Roma vakeren
pořad ČR určený pro Romy.
www.romove.cz

Chci žít...

„Kam jdeš, holčičko moje?“ ptá se matka dvacetileté dcery.
„Mami, já už to nemůžu vydržet! Musím jít na chvíli ven, dusím se, je mi mizerně...“
„Já ti rozumím, ale ven nemůžeme, máme karanténu, to by nás stálo hodně peněz...“
„Mami, já to všechno vím, ale už mi to leze na mozek, skutečně potřebuji s někým mluvit, jít s holkama ven, mě nebaví pořád jen koukat a kecat do mobilu...“
„Musíme to vydržet, taková je doba...“
„Ano, máš pravdu, promiň, mami.“
Matka se malinko usmála, je ráda, že si to dcera rozmyslela. Matka leží už tři měsíce na posteli, má vážnou nemoc a dcera nechala práci a stará se o ni.
„Na co dneska budeme koukat, Helenko?“
„Abych ti řekla pravdu, už mě to taky nebaví, ale něco najdu...“
„Dneska bych chtěla nějakou komedii, abych se zasmála, máš něco takového?“

„Jo, jo, mám, nejdříve si vezmeš léky, ano?“
„Ano, jak říkáš...“
„Mami, ale včera jsem si všimla, jak schováváš pod polštář tabletku...“
„Ale ne, to nebyl lék...“
„Mami, nech toho, já si na tebe dám pozor.“
A tak je to každý den, mladý člověk není na to, aby byl celé dni doma v bytě, mladý člověk by si měl užívat života, poznat to krásno, prožít krásné chvíle a vše, co k životu patří. Helena není jediná, kdo musí v dnešní době být zavřená v bytě jako vězeň, jsou jich v dnešní době tisíce. Je taková doba, je epidemie a každý musí dodržovat řád, to, co vláda nařídí.
Helena musela nechat práci, není očkovaná a denně jí dávali najevo kolegové, že ji tam nechťejí. Vytrpěla si dost i od těch, o kterých si myslela, že jsou přátelé.

Její přítel, se kterým se zná už tři roky, je na Moravě a nemůžou se stýkat, všude je karanténa, pro všechny platí zákazy! Musí se každý očkovat, jinak bude zle, to tvrdí v televizi každý den. Nic jiného není důležité, jenom ten Covid 19... hrozné, co všechno musíme vytrpět, žádná nemoc lékaře nezajímá, pouze ta nákaza. Kolik lidí denně umírá údajně na Covid 19, hlásá televize, ale kolik lidí je vážně nemocných se srdcem, s rakovinou a má jiné vážné choroby, to teď není důležité pro vládu. Oni musí zastavit tu epidemii!
„Mami, kdy jsi měla jít na tu operaci?“ ptá se Helena matky.
„Jemine, to je už dávno pryč, zase ji odložili, nevím, co bude...“
„Takže ti dali léky, morfium, a je jim jedno, co s tebou bude... hezký!“
„Nerozčiluj se, takových, jako jsem já, je víc, nedá se nic dělat.“ Matka utěšuje dceru, ale ví, že má jen krátký čas, smířila se s tím, že odejde z tohoto světa.

„Mami, co Vánoce...?“
„Jo, ani jsi mi neřekla, volaly děti, přijedou?“
„Mami, jsou příliš daleko od nás, asi ne, budeme samy dvě večeret...“
„Holčičko moje, musíš zařídit, aby přijeli, musím je ještě vidět, chci, aby tady byli všichni, abych se mohla...“
„Už zase se budeš bavit o smrti, hned přestaň! To já nechci slyšet...“
„Vím, nechceš slyšet, ale musíme se na to připravit...“
„Mami, prosím tě, nezačíněj, mě není dobře o tom mluvit, ty ještě neodejdeš, skončí ta hnušná epidemie a půjdeš na operaci a bude všechno dobré, já se nebojím...“
„Och, dítě moje, já vím, o co jde, jakmile dají lékaři morfium...“
„Mami, to je jako droga, abys netrpěla bolestí, ale...“
„Droga, ano, ale jak vyjde z těla ven, mám ukrutné bolesti, to je známka toho, že to tělo je špatné...“
„Kdy jsi měla bolesti? Nic jsi mi neřekla, mami, to už nedělej!“
„Holčičko moje, jak tomu zabráníme? Nijak, musíme se s tím vyrovnat, smířit a čekat. Jen kdybych ještě viděla všechny svoje děti, to nehezké prožijeme spolu...“
„Nic takového!“

Helena dostala strach a jde do druhého pokoje volat bratrovi a sestře. Kašlu na nějaké zákazy, máma mi umře a moji sourozenci tu nebudou, pomyslela si a vešel do ní vztek na celý svět. Klepe se a slzy jí tečou po tváři. Pane Bože, co budu dělat bez mámy? Její srdce začalo bušit, konečně se dovolala a promluvila k nim velmi rozumně a s citem. Je jí těžko u srdce a nemůže nijak pomoci mámě, a to ji nejvíce bolí. Poutírala si obličej, aby máma nepoznala, že pláče. Vrátila se k ní a matka leží na posteli se zavřenýma očima. Dcera se klekla a kontroluje, zda dýchá, matka usnula věčným spánkem...

Irena Eliášová

Zásadní zvrat ve vyšetřování smrti Stanislava Tomáše

Policisté při červnovém zákroku v Teplicích podle zástupkyně veřejného ochránce práv Moniky Šimůnkové třikrát chybovali, záchranáře například volali pozdě. Následně podle ní pochybilo i Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje. Vyplývá to ze zprávy o šetření policejního zákroku, kterou Kancelář veřejného ochránce práv zveřejnila na webu. Po zásahu policistů v Teplicích zemřel Rom. Šimůnková uvedla, že šetření dosud neuzavřela.

„V šetření, které jsem zahájila z vlastní iniciativy, jsem se zaměřila na zákonnost postupu policie a přiměřenost použití donucovacích prostředků. Mé šetření v žádném ohledu nenahrazuje postupy orgánů činných v trestním řízení,“ uvedla zástupkyně ombudsmana.

Podle ní policisté zasahující na místě pochybili tím, že záchranou službu volali až s třiminutovým zpožděním, ačkoli nutnost lékařského ošetření byla podle ní od počátku zjevná.

Nikdo z policistů také nemonitoroval zdravotní stav člověka, vůči kterému zákrok směřoval. Včas se tak nezjistilo, že přestal vykazovat známky života. Šimůnková to považuje za porušení zásady přiměřenosti a porušení povinnosti dbát na to, aby donucovací prostředek nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

Třetí pochybení vidí Šimůnková v tom, že po kolapsu dotyčného mu policisté nesejmuli pouta z rukou a nezahájili okamžitou resuscitaci vlastními silami.

Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje pak podle Šimůnkové pochybilo tím, že při interním šetření události nedostatečně zjistilo skutkový stav, když opominulo absenci výpovědi osádky prvního vozidla záchranářů, které mají pro hodnocení postupu policistů podle ní zásadní význam.

Zásadní rozpor nalezla Monika Šimůnková ve výpovědích policistů a záchranářů, kdy záchranářka tvr-

dí, že muž zkolaboval přímo na chodníku, ale policie od začátku tvrdí, že až v sanitce.

„Na uvedenou adresu jsme s kolegy dorazili v čase 15:11. (...) Byl spoutaný za zády. Policisté ho pouze rukou přidržovali u země, abych jim neutekl. Já když jsem přistoupila k pacientovi, tak jsem zjistila, že pacient leží na břiše, nevydává zvuky, zkontrolovala jsem mu karotidu, ale neměl hmatný tep. Již v tuto chvíli měl pacient zástavu oběhu, tzn., že nedýchal. Následně jsem požádala o okamžité naložení na nosítka a naložení pacienta do sanitky,“ cituje zástupkyně ombudsmana z výpovědi záchranářky.

Druhý záchranář popisuje situaci po naložení muže na nosítka: „Po položení na lehátko jsem teprve v tuto chvíli muži viděl do obličeje. Přitom jsme zjistili, že má rozšířené zornice, což byla známka toho, že nejeví známky života. Následně kolegyně zjistila, že pacient má srdeční zástavu,“ cituje druhého záchranáře ve své zprávě Monika Šimůnková.

Naproti tomu cituje Monika Šimůnková z výpovědi jednoho z po-

licistů, který situaci po příjezdu záchranné služby popsal takto:

„Následně osádka ZZS ze zadní části vozidla ZZS vyndala záchranářské lehátko, které přistavila u ležícího muže, u kterého čekal policista 2 a policista 3. Následně policista 2 společně s jedním členem ZZS uvedeného muže přesunuli z polohy lehu do polohy sedu, kdy dále policista 2 s členem ZZS uvedeného muže podpírali v podpaždí, a pomohli mu vstát na vlastní nohy. Tento muž ze země vstal vlastními silami, byť byl malátný, proto byl dále podpírán v podpaždí policistou 2 a členem posádky ZZS. Následně se muž posadil na záchranářské lehátko, kdy policista 3 pomohl tomuto muži zvednout nohy ze země z důvodu umístění muže na lehátko správným způsobem. Poté si posádka ZZS muže převzala k provedení dalších úkonů, kdy byl transportován do vozidla ZZS.“

Tedy policie tvrdí, že muž byl schopný po příjezdu záchranářů s dopomocí vstát a sám se posadit na lehátko. Záchranářka tvrdí, že muž ležel na chodníku a již nedýchal.

Policisté zasahující na místě pochybili tím, že:

- záchranou službu volali až s třiminutovým zpožděním, ačkoli nutnost lékařského ošetření byla od počátku zjevná s ohledem na zdravotní stav pana A. (ovlivnění návykovou látkou, vytékání krve z úst),
- nikdo z policistů nemonitoroval zdravotní stav osoby, vůči níž zákrok směřoval, a včas nezjistil, že tento člověk přestal vykazovat známky života, což je považováno za porušení zásady přiměřenosti zakotvené v § 11 zákona o Policii ČR a porušení povinnosti dle § 53 odst. 5 zákona o Policii ČR dbát na to, aby donucovací prostředek nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání a
- po kolapsu pana A. mu nesejmuli pouta z rukou a nezahájili okamžitou resuscitaci vlastními silami.

Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje pochybilo tím, že:

- při interním šetření události nedostatečně zjistilo skutkový stav, když zcela opominulo absenci výpovědi osádky prvního vozidla zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“), které mají pro hodnocení postupu policistů zásadní význam, neboť obsahují informace o zdravotním stavu pana A. svědčící o jeho kolapsu ještě před příjezdem prvního vozidla ZZS. Tento nedostatek by v konečném důsledku mohl vést k nenaplnění požadavků na účinné vyšetřování.

„Tvzení policisty o tom, že pan A. sám vlastními silami vstal ze země, považuji za zcela nevěrohodné, a to i v kontextu výpovědí ostatních svědků. Nejsem pochopitelně s to jednoznačně určit, kdy přesně ke kolapsu pana A. došlo, ale pokládám za prokázané, že k němu došlo dříve, než na místo přijela první osádka ZZS,“ uvedla k tomu ve zprávě Monika Šimůnková.

Mluvčí krajské policie Daniel Vítek ČTK řekl, že se policie vyjádří až poté, co se se stanoviskem vydaným zástupkyní veřejného ochránce práv seznámí.

Zpráva byla přitom vyhotovena 29. října 2021 a podle vyjádření Moniky Šimůnkové byla zaslána krajskému ředitelství policie.

„Zprávu zasílám řediteli Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením (vyjádření k části C.3 je fakultativní) a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě,“ píše v závěru zprávy s datem 29. října 2021 Monika Šimůnková.

Policisté v Teplicích zasahovali v polovině června kvůli potyčce

dvou mužů, kteří poškozovali cizí auta. Šestačtyřicetiletý Stanislav Tomáš zemřel krátce po policejním zákroku. Z amatérského videozáznamu je patrné, že policisté při zatýkání několik minut klečeli muži na krku. Bezpečnostní složky vinu na jeho úmrtí opakovaně odmítly; uvádějí, že Rom byl vůči policistům agresivní, napadl je, a proto policisté použili donucovací prostředky. Pitva podle policie neodhalila známky poranění orgánů ani dušení; podle jejich závěrů měl muž v těle pervitin a zemřel na selhání srdce.

Kvůli mužově smrti se už konalo několik demonstrací, jejich účastníci dávali najevo názor, že policie pochybila. Případ vzbudil pozor-

nost nejen v České republice.

Zasahujících policistů se kromě policejního prezidenta Jana Švejdra zastal premiér Andrej Babiš (ANO) a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD), což rodina zemřelého považuje za skandální, protože podle ní předjímají výsledky vyšetřování.

Generální inspekce bezpečnostních sborů již dříve oznámila, že v jednání policistů momentálně nespátňuje trestný čin, a nebude proto ve věci zahajovat úkony trestního řízení. K důslednému vyšetření incidentu vyzvala Rada Evropy i česká pobočka organizace na ochranu lidských práv Amnesty International, která zákrok policie označila za hrubý a nezákonný.

ČTK

Me kamav te dživel...

„Kaj džas, miri čhajori?“ phučel e daj la bišberšika čatar.
„Mamo, me imar naštik avri likerav! Mušinav te džal avri, dusinav man, hin mangle namištes...“
„Me tuke ačhaľuvav, ale natromas te džal avri, hin amen karantena, oda-va bi poťinahas but love...“
„Mamo, me odava sa džanav, ale imar mangle pekel pre godi, me kamav te dživel, te phirel avri le pajtaškiňenca, te džav avri bije dar, kaj man imar te na darav, kaj šaj phurdav mištes, kaj te avel e sloboda...“
„Mušinav avri te likerel, ajso hino akaňik o iletos...“
„Hi, mamo, me džanav, mukh mangle preku.“
E daj sikra asandila, hin rado, hoj e čhaj nadžal avri. E daj pašol imar trin čhon pro haďos, hin la džungalo nasvalipen. Lakeri čhaj mukhla e buťi, the kerel pašal late.
„Pre soste adaďives dikhaha, Helenka?“
„Phenava tuke, hoj aňi odava man adaďives nabavinel, ale vareso rakhava...“
„Adaďives kamav vareso pro asaviben, kaj te asav, hin tut?“
„Hi, hi, ale peršes leha odi medicina, hi?“
„Hi, sar phenes...“
„Mamo, idž dikhľom, sar e tabletka des tel e perňica...“
„Ale na, odava nasas e medicina...“
„Mamo, mukh odava, me mangle pre tute dava pozoris.“
The avka odava hin sako ďives, no e Helena nane čak joj terňi, so hiňi calo ďives andro kher, ajse manuša hin adaďives but ezera. Hiňi e epidemija, the sako mušinel te šunel le rajen. Terno manuš pes kampolas te bavinel, te prindžarel, so hin šukaripen pro svetos, te phirel avri maškar o manuša slobodnones, te namušinel pes te daral!
E Helena mušinda te mukhel e buťi, bo nane očkimen, the savore lake denas te džanel, hoj la maškar peste nakamen. Furt pre late vičinkerenas, kerenas lake erđavipen.
La Helenakro pirano hin pre Morava, nadikhen pes, čak pro mobilis, the odoj hin e karantena, natroman te phirel, kaj kamen. Mušinen tumen te očkinel, sako ďives vakeren andre televizija, sar tumen naočkinena, avela namištes! Mušinav o Covidos 19 te del avri, čak furt pal oda den duma, aver nasvalipen lenge nadžal pre godi. Keci but manuša meren hoj pro Covidos, ale hine the aver nasvalipena, e rakovina, o infarktos, the but aver, ale lenge odava nadžal andro šero, čak o Covidos 19.
„Mamo, kana kampes te džal pre operacija?“ phučel e čhaj la datar.
„Joj, pale la dine pre aver ďives, nadžanav, so avela...“
„Avka tuke dine čak e medicina, o morfijis... šukar!“
„Ma ker cholľi, ajse manuša sar me hine but, naštik nič keras.“ E daj la čha ačhavel, no džanel, hoj hin la čulo ďivesa pro dživipen, duminel pr’oda sako ďives.
„Mamo, sar pre Karačoňa...?“
„Aňi naphenes, so o čhavore, avena?“
„Joj, mamo, talam na, hine khatar amende dur, avaha ča amen dujđzene pre Vilija...“
„Čhajori miri, mušines len te vičinel, me len kamav te dikhel, kamav man lenca...“
„Joj, mamo, pale kames te vakere pal o meriben, imar ačh preku, me nakamav odava te šunel...“
„Me džanav, nakames te šunel, ale mušinav amen te pririchtinel...“
„Mamo, mangav tut, ma vaker, mangle odava nane lačhes, avela savoro mištes, sar naela e epidemija, džaha pre operacija, the avela sa mištes, me nadarav...“
„Me džanav, so hin le manušeha, kana o dočtoris del o morfijis...“
„Mamo, odava hin ajso droga, te na aven o dukha, ale...“
„Droga, hi, ale sar džal avri andal o celo, ačhen bare dukha, odava hin, hoj o celo hino džungalo...“
„Kana tut sas o dukha? Nič mangle naphendal, odava imar šoha ma ker!“
„Joj, miri čhajori, sar odava braňinah? Nisar, mušinav amen oleha te duminel, the kampas te avel smirošne. Čak te mek dikhľomas savore mire čhavoren, odava našukar preľidžaha čak amen dujđzene jekhetane...“
„Nič ajso!“
E Helenka chudľa dar, džal andre dujto cimra te vičinel la pheňake the le phraleske. Chinav pro zakazi, miri dajori merela, the o phral la pheňaha adaj naavena, chudľa bari cholľi pre calo svetos. Tresinel pes, the pal lakero muj čulľon o apsa. Joj, miro gulo Del, so me kerava bije daj? Lakero jilo dukhal, igen durkinel. Imar pes dovakerďa la pheňaha, the le phralesha, savoro lenge mištes phendľa, the džal pale ki e daj. E daj pašol pro haďos, the lakere jakha hin phandle. E čhaj chudľa dar, kezďinel te chudel lakere vasta, či phurdel, na, lakeri daj sovel naveki...

Irena Eliášová

Lidé si připomněli desáté výročí úmrtí Václava Havla

Dokončení ze str. 1

V kavárně Slavia připomnělo Havlovu osobnost a hodnoty, které celý život prosazoval, několik řečníků. Předseda senátu Miloš Vystrčil (ODS) ocenil jeho zásadovost.

„Pokud se budeme hádat a dohadovat a nebudeme schopni zaujímat principiální stanoviska, tak si nás nikdo nebude vážit,“ řekl. Dodal, že akce měla být původně větší a konat se měla v hlavním sále Senátu, ale kvůli epidemické situaci organizátoři zvolili komornější podobu. Předsedkyně sněmovny Markéta Pekarová Adamová (TOP 09) se zamyslela nad tím, kam se české prostředí posunulo za deset let od Havlovy smrti. Podivila se nad tím, že ze známého hesla o pravdě a lásce se pro mnoho lidí stalo něco hanlivého. „Já nechápu pravdu a lásku jako něco, co má být urážkou,“ řekla a dodala, že jde o hodnoty, o které by měli všichni usilovat.

Na bývalého prezidenta zavzpomínali lidé, kteří s ním pracovali. Ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský řekl, že je třeba připomínat myšlenky, které Havel prosazoval, a nedělat z něj modlu. Ocenil, že se k výročí koná řada připomínkových akcí po celé zemi. „Jsou o to cennější, že je neorganizuje žádná vláda a nesvolává žádný úřad,“ řekl.

Pietní akce pro prvního českého prezidenta se v konaly ještě večer. Například v Sokolově bylo k dispozici pietní místo před vstupem do Městského domu kultury. Desítky lidí dorazily pěšky i auty k Havlově chalupě na Hrádečku. Prostranství před ní oživily květiny, hořící svíčky nebo symboly srdce, zjistil na místě zpravodaj ČTK. Asi padesátka Havlových příznivců se účastnila vzpomínkového pochodu od trutnovského pivovaru k jeho chalupě. V Brně bývalého prezidenta připomněly výstava Havel (nejen) na Provázku, unikátní záznamy rozhovorů pořízených Paměti národa i debata o Havlově odkazu. Desítky lidí přišly jako vzpomínku zapálit svíčku buďto do Uličky Václava Havla, nebo vedle vstupu do Divadla Husa na provázku na Zelném trhu v Brně.

Neoddělitelně spojený s hvězdnými chvílemi naší nedávné historie

Dřevěné srdce z pochodu Srdce na Hrad skončilo na pódiu Lucerna Music Baru, kde se v sobotu večer uskutečnil velký vzpomínkový koncert. Účastnili se ho třeba Ivan Hlas Trio, Jiří Dědeček, Už jsme doma, Beata Hlavenková, Michal Hrůza s kapelou, Jaroslav Hutka, Varhan Orchestrovic Bauer a další.

V pasáži v Lucerně je od soboty do 23. prosince vzpomínková výstava fotografií 10 let bez V. H., které pořídilo 12 fotografů, např. Karel Cudlín, Tomki Němec, Petr Našic, Ivan Prokop, Ibra Ibrahimi nebo Lukáš Bíba. V Kině Lucerna se také promítalo několik filmů o Václavu Havlovi, večer to pak bude dokument Umění disentu od amerického režiséra Jamese Deana Le Sueura.

Do připomínky výročí Havlova odchodu se zapojila také Knihovna Václava Havla. Ve spolupráci s nadací Vize 97 a pražským dopravním podnikem vybavila v Praze autobusy a tramvaje některými z jeho myšlenek. Projekt Havel pro cestující přináší deset citátů, které Václav Havel napsal či pronesl během svého prezidentského mandátu. Knihovna Václava Havla také poskytla výběr textů pro plzeňské veřejné čtení Havlových proslavů s podtitulem A nebuďte smutnej, Vaňku!. Účastnilo se ho 85 čtenářů. Myšlenkám dramatika a významného českého a světového politika přišly dnes do plzeňského kulturního prostoru Moving Station naslouchat desítky lidí. Štafetová četba Havlových textů se konala také v Hradci Králové ve Wonkové ulici před městskou knihovnou u Lavičky Václava Havla.

Vzpomínku Havlovi v sobotu věnovali i slovenská prezidentka Zuzana Čaputová a premiér Slovenska Eduard Heger. Čaputová na Facebooku napsala, že životní příběh Václava Havla ukazuje, že ideály do politiky patří. Poslední československý a první český prezident je podle ní „neoddělitelně spojený s hvězdnými chvílemi naší nedávné historie“. Podle slovenského premiéra Eduarda Hegera ukázal Havel, že síla člověka nespočívá v křiku. „I jeho zásluhou se Slovensko snaže zařadilo do rodiny západních demokracií,“ dodal předseda slovenské vlády.

Poslední československý a první český prezident vstoupil do povědomí veřejnosti v 60. letech minulého století díky působení v divadle. V době normalizace patřil k nejvýraznějším představitelům disentu a po listopadu 1989 se stal vrcholným politikem. Zemřel 18. prosince 2011 ve věku 75 let na své chalupě na Hrádečku.

forum24.cz

Milostivé léto dává ojedinělou příležitost zbavit se dluhů

Milostivé léto je zákonný předpis, který na začátku prázdnin schválila Poslanecká sněmovna, a který lidem umožní definitivně zbavit se dluhů, které mají u veřejnoprávních institucí.

Lidé s dluhy u veřejnoprávních institucí budou moci od 28. 10. 2021 do 28. 1. 2022 využít jednorázovou možnost zaplatit svůj dluh výrazně levněji. Pokud dlužník v uvedeném termínu uhradí jistinu, tedy základní finanční částku, na jejímž základě závazek vznikl, a k tomu pevnou částku 908 korun jako náklady, tak mu budou zbylé úroky a takzvané příslušenství opuštěno. Dojde k zastavení exekuce a dlužník bude od zbytku dluhu osvobozen. Podmínkou je, aby dluh vymáhal soudní exekutor.

Milostivé léto se vztahuje na dluh vůči státu, či institucím, ve kterých má stát majetkový podíl a dluh přešel do exekuce. Jedná se tak vedle dluhu na zdravotním a sociálním pojištění rovněž o závazky u institucí jako je např. ČEZ, Český rozhlas, Česká televize, dopravní podniky, školy, nemocnice apod. Kromě těchto institucí se zatím do akce zapojily dvě soukromé společnosti Home

Credit a Air Bank, u kterých je také možné dluhy podobným způsobem odepsat. Milostivé léto může pomoci celkově tisícům, možná desetitisícům lidí, kteří z původně malého dluhu dnes dluží statisíce kvůli enormnímu příslušenství (úroky, aj.).

Rádce zjistí, jestli se vás Milostivé léto týká či nikoliv

Pro zjištění oprávněnosti splacení dluhu v rámci Milostivého léta a pro pomoc s vyřízením dokumentů spustil Člověk v tísni webovou stránku www.milostiveleto.cz. Krom základních informací na nich návštěvníci mohou využít i službu tzv. Exekučního poradce. Do něj je třeba vyplnit subjekt, u kterého dluh vznikl, a exekutorský úřad, který dluh vymáhá. Poté se lidé dozví, jestli jejich dluh do Milostivého léta spadá, či nikoliv. Pokud ano, vygeneruje Exekuční poradce dopis exekutorovi. V něm ho buď informuje o zaplacení původního dluhu plus požadovaného poplatku 908 Kč a žádá ho o zastavení exekuce, nebo požaduje po exekutorském úřadě informaci o výši původního dluhu, pokud ho nezná. Vzory obou dopisů jsou na webu také volně ke stažení.

Kromě informací pro samotné dlužníky nabízí web i stručné informace pro věřitele a zaměstnavatele. V sekci Pro dárce je popsána možnost, jak podat zadluženým lidem pomocnou ruku. „Reagovali jsme na stále častější otázky soukromých dárců, kteří by chtěli dlužníky v dlouhovém restartu podpořit. Stačí zde vyplnit jednoduchý formulář a my případné dárce seznámíme s konkrétním příběhem člověka, který si dle našeho názoru zaslouží podanou ruku. Na případném dárce pak bude záležet, zda a jakou částkou chce pomoci,“ vysvětlil Daniel Hůle. Pomoci lidem z dluhů můžete zde.

Více informací se dozvíte na www.milostiveleto.cz, případně volejte naši dluhovou helplinku 770 600 800.

Poznámka: Z důvodů velkého zájmu o naši Helplinku, kdy každou minutu volá nový zájemce, žádáme všechny volající o trpělivost. Zároveň doporučujeme využít další komunikační kanály, ať již zaslání mailu na jakprezidtduhy@clovekvtsni.cz, nebo využití videohelplinky, kde je zatím mnoho volných termínů.

Martin Kovalčík

Česká policie stíhá desítky internetových diskutérů kvůli útokům na zdravotníky

Společnost Meta, která je provozovatelem sociální sítě Facebooku, zablokovala účty odpůrců vakcín proti covidu-19 ve Francii a Itálii, jejichž uživatelé při koordinované kampani vyhrožovali lékařům, novinářům či politikům kvůli jejich podpoře očkování. Také policie v ČR začala monitorovat kyberprostor a v této souvislosti stíhá několik desítek diskutérů.

„Uráželi lékaře, novináře, poslance, označovali je za nacisty, protože podporují vakcíny proti covidu-19, a tvrdili, že povinné očkování povede ke zdravotnické diktatuře,“ uvedl ve středu na tiskové konferenci Mike Dvilyanski, šéf oddělení vyšetřování hrozeb na Facebooku. Podle něj byla kampan koordinovaná a její aktéři se domlouvali přes mobilní aplikaci Telegram, kde rekrutovali nové účastníky kampaně a sdíleli seznam osob, na které se mají zaměřit.

Zastrašovací kampan byla podle firmy Meta napojená na konspirační hnutí V_V, jehož příznivci zaplavovali desítkami tisíc komentářů i diskuse na platformách YouTube, Twitter, VKontakte a dalších.

Podle analytické firmy Graphika se příznivci hnutí V_V podíleli také na narušování očkovacích kampaní, když zahlcovali registrační systémy pro očkování opakovaným ob-

Extremisté zaútočili 18. 10. 2020 po protestu odpůrců covidových opatření na policisty.
foto: Petr Zewlakk Vrabec

jednáním termínů a jejich následným rušením.

Minulý měsíc například i italská policie provedla v různých městech země domovní prohlídky u dvou desítek radikálních odpůrců očkování proti covidu-19, kteří podle ní podněcovali k násilí, i za použití zbraní, vůči vládním úředníkům, lékařům či novinářům kvůli jejich podpoře koronavirových restrikcí. Cílem výhrůžek těchto extremistů byl i italský premiér Mario Draghi. Policie před razíí několik týdnů monitorovala jejich chat na aplikaci Telegram nazvaný Basta Dittatura

(Dost bylo diktatury).

Také česká policie se začala soustředit na útoky a projevy agresivity vůči autoritám z oboru zdravotnictví, ústavním činitelům i zdravotnickému personálu. Pachatele čtyř z pěti mediálně známých útoků, ke kterým došlo v posledních dnech, dopadla a vede s nimi řízení.

Speciální týmy kriminalistů také stále monitorují kyberprostor a v této souvislosti už stíhají desítky „internetových hrdinů“, kterým za nebezpečné vyhrožování hrozí až tři roky za mřížemi. ČTK

Jak žádat o odškodnění za protiprávní sterilizaci

Ministerstvo zdravotnictví zveřejnilo postup při podání žádosti o přiznání nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky nezákonně sterilizovaným osobám. Česká republika schválila odškodnění tento rok, čímž bylo završeno desetileté úsilí mnoha lidí a dosaženo jednoho z největších lidskoprávních vítězství roku 2021.

Podle Ministerstva zdravotnictví mohou oběti protiprávních sterilizací, které byly provedeny od července 1966 do konce března 2012, podávat žádosti od 1. 1. 2022 do 1. 1. 2025. Při prokázání nároku získají 300 000 korun.

Oběti musí prokázat, že došlo k provedení sterilizace v rozporu s právem, tzn. že především nebyl udělen souhlas ke sterilizaci nebo byl souhlas udělen při porušení právních předpisů. Tím se rozumí zejména různý nátlak, donucení či přesvědčování, aby se zdravotnímu výkonu zabráňujícímu plodnosti osoba podrobila. Rovněž se za porušení právních předpisů považuje i skutečnost, „že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu a o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích.“

„Za sterilizaci provedenou v rozporu s právem se považuje také sterilizace, k níž byla oprávněná osoba motivována vyplacením sociální dávky podle tehdy platných předpisů o sociálním zabezpečení,“ uvádí v dokumentu Ministerstvo zdravotnictví.

Podle dokumentu samotné provedení sterilizace k vyplacení jednorázové částky nepostačuje.

Za důkazy k prokázání protiprávní sterilizace ministerstvo typicky považuje zdravotnickou dokumentaci ze zdravotnického zařízení, kde ke sterilizaci došlo. Důkazem může být také listina prokazující, že žadatelce byla vyplacena příslušná sociální dávka, jejíž poskytnutí bylo vázáno na podstoupení výkonu sterilizace.

Pro urychlení vyřizování žádosti ministerstvo doporučuje zaslání kopii takových dokumentů, pokud je má žadatelka nebo žadatel k dispozici.

„Žadatel/ka může k prokázání skutečnosti, že ke sterilizaci došlo v rozporu se zákony, předkládat i další listinné důkazy nebo navrhopat výsledky svědků,“ uvádí se v dokumentu Ministerstva zdravotnictví, který je možné společně se vzorem žádosti stáhnout i ze zpravodajského serveru Romea.cz.

S podezřením na protiprávní sterilizace v Česku, a to především romských žen, přišlo v roce 2004 Evropské centrum pro práva Romů (ERRC). Desítky žen se pak přihlásily ombudsmanovi, některé se obrátily i na soudy. Vládní výbor proti mučení navrhl zavést odškodné už v roce 2006. V roce 2009 se za protiprávní zákroky omluvila tehdejší vláda. Za to, že stát porušoval práva lidí a neodškodnil je, sklízela ČR léta kritiku. Zákon o odškodném letos přijal Parlament a podepsal prezident.

Prevence ztráty bydlení v městské části Brno-sever: Na koho se mohou obrátit v případě nouze?

Prevence ztráty bydlení je nástrojem sociální politiky městské části Brno-sever, který při správném a včasné využití může zamezit pozdějším špatně nebo nákladně řešitelným situacím. Nejenže šetří prostředky a lidské kapacity na straně městské části, ale zároveň dokáže zabránit těžko řešitelné existenční situaci na straně klienta.

Projekt prevence ztráty bydlení a podpory bydlení je výsledkem aktivní snahy městské části Brno-sever v řešení dlouhodobého problému s neplátcí nájemného v obecních bytech. Nejenže městská část z důvodu dlouhodobé prodlevy v řešení problému přichází o finanční zdroje, ale ignorování této skutečnosti také napomáhá ke vzniku rozsáhlých sociálních problémů, a tím i vyloučených lokalit. Dalším cílem projektu je zajistit klidné soužití všech nájemníků v bytových domech, a to za pomoci poradce pro bydlení. Nedílnou součástí projektu je součinnost městské části s neziskovými organizacemi IQ Roma servis a DROM, romské středisko.

Východiskem této spolupráce je obsazení čtyř pozic romských poradců, jejichž hlavní pracovní náplní bude úzká kooperace s odborem bydlení, sociálním odborem, vedením radnice, partnery projektu a s klienty projektu. Projekt je plně financován z Norských fondů a výše podpory činí sedm milionů korun.

Důvodem, proč je důležité situaci akutně řešit, je především fakt, že pokud se tyto lidé ocitnou na ulici, dochází k jejich přesunu mezi jednotlivými lokalitami a nic se tím neřeší. Situace často dochází až tak daleko, že společné soužití v domě není dále možné. Problematika ztráty bydlení se v MČ Brno-sever netýká pouze romského etnika, ale všech obyvatel vyloučených lokalit, kteří se ocitnou v obdobné situaci a jsou ochotni aktivně hledat řešení. „Cílem projektu není slepá podpora chronických neplátců a narušitelů společného soužití v jednotlivých lokalitách a konkrétních domech, ale jejich transformace v nájemníky schopné dostát svým závazkům spojeným s bydlením,“ říká o projektu radní pro sociální oblast Nikola Staňková.

TZ, foto: Petr Dohnal

po celý rok jsme slavili pro nás výjimečné jubileum – 30 let Muzea romské kultury. Za 30 let víry v uchování a rozvoj romského dědictví a kultury jsme dokázali díky vám všem mnohé:

- spravovat 4 pobočky
- udělit 14 Cen Muzea romské kultury
- vytvořit 29 Bulletinů
- vydat 42 publikací
- uspořádat přes 60 výstav
- shromáždit 65 000 sbírkových předmětů
- nabídnout 11 000 titulů v knihovně
- přivítat více než 300 000 návštěvníků

Není to málo, a přesto tento výčet zdaleka není kompletní. Věříme, že v dalším roce budeme – také díky vám – pokračovat v úspěšné práci.

Je našim srdečným přáním, aby se Vám i v této nejisté době dařilo jak v osobním, tak v pracovním životě. Těšíme se na společná setkávání v Muzeu romské kultury v novém roce 2022.

Za tým muzea
Jana Horváthová

Calo berš kerahas e pativ bo has amen baro jubileum – 30 berš imar hin le Muzeumoske pal e romaňi kultura. Tel 30 berš kana patahas kaj džanaha te škerel the te barrel amaro phurikano romano barvalipen u tiš e kultura. Pařikeras sako jekh dženeske, bo tumen amen den e zor:

- keras buti andro 4 thana
- dřiam 14 Ařaribena le Muzeumosar pal e romaňi kultura
- kerdram 29 Bulletinu
- dřiam avri 42 publikacij
- džanahas te kerel buter sar 60 avriřhavigena
- kidlam upre pro jekh than 65 000 muzejna artefakta
- andro amari gendi hin 11 000 gende/kniřki
- o vudar andro muzeumos phudradam buter sar 300 000 manuřenge

Nane oda řepo, ale mek oda nane savoro. Patařas, kaj andro aver berš keraha – te amenge řegotinenena – durerder lařhi buti.

Jilestar amenge mangas, te řel tumen bařt andro dživřpen, andro buti. Lolalřivas, hoř amen džkaha andro Muzeumos pal e romaňi kultura the andro berš 2022.

Vař savore manuřa, save keren andro Muzeumos pal e romaňi kultura e Jana Horvřthova

pf 2022

muzeum romské kultury, s. p. o.
Hodonín u Kunštátu, Památník holokaustu Romů a Sintiů na Moravě
KP Lety
Centrum Romů a Sintiů v Praze

Fotografie Claude a Marie-José Carret

mk muzeum romské kultury

Otisk cest

7.4.2021 — 31.12.2022

MINISTERSTVO KULTURY

BRNO

Knižní vzpomínky přeživších
nacistické perzekuce doplňuje esej
Denemarkové

Kniha s názvem *Jako by se to všechno stalo včera* představuje osobní vzpomínky přeživších nacistické perzekuce. Eсей o holocaustu z pera spisovatelky a literární historičky Radky Denemarkové doplňují citáty 22 pamětníků a jejich fotografie. Vznik této knihy inicioval Česko-německý fond budoucnosti.

„Přeživší jsme poprosili, aby s námi sdíleli své vzpomínky, postřehy a hodnocení dnešního světa,“ řekl k vzniku publikace ředitel Česko-německého fondu budoucnosti Tomáš Jelínek. Dodal, že pojtkem mezi příběhy je esej Denemarkové, v němž se věnuje holocaustu, moderní společnosti a jejím mocenským mechanismům, které holocaust umožnily. Ředitelka Česko-německého fondu budoucnosti Petra Ernstberger připomněla, že traumata přeživších jsou traumaty všech. Je ale nutné nechat o nich promlouvat konkrétní jedince, kteří o nich ještě mohou mluvit, aby se jejich příběhy dotkly ostatních lidí.

Se svými vzpomínkami se tak v knize svěřili lidé, kteří prošli koncentračními tábory v Osvětimi a Terezíně, přežili vyhlazení Lidic nebo přišli o rodiče, které před jejich očima zastřelili, popravili je za účast v odboji nebo je umučili v koncentračních táborech. Zachycené příběhy doplňují fotografické snímky 22 přeživších. Fotografie pro dvojazyčnou česko-německou publikaci pořídil Karel Cudlín.

Česko-německý fond budoucnosti je nadační fond, který spravuje a rozděljuje peníze ze státního rozpočtu České republiky a Spolkové republiky Německo. Podporuje jimi projekty spojující tyto národy. Fond vznikl roku 1997.

ČTK

Strašně ráda kupuji dárky

Vánoční rozhovor

Monika Balogová žije v Brně a je dlouholetou vedoucí známého tanečního souboru Merci. Povídaly jsme si o tom, jak tráví vánoční čas.

Ahoj, Moniko, nejdřív bych ti chtěla poděkovat za tvůj čas a jsem ráda, že čtenářům můžu přiblížit, jak trávíš vánoční čas. Vzpomeň si na své dětství, kdy jsi společně s rodinou trávila Vánoce? Jaké byly?

Ahoj, Verunko. Máma na nás byla většinou sama, bylo nás pět a Vánoce pro moji rodinu byly velmi důležité. Chtěla, aby vše bylo, jak má být. Stromček se zdobil v noci, aby ty nejmenší děti měly ráno, když se probudí, oči jak jiskřičky. Vždy jsme se především těšili na jídlo, cukroví od babičky, huspeninu, ale hlavně, že si všichni sedneme u stolu a máma nám popřeje krásné Vánoce. Na Boží hod jsme chodili k babičce, kde se setkala celá rodina a povídali si, smáli se a my děti jsme koukaly a poslouchaly zážitky našich příbuzných. Hned bych všechno vrátila zpět.

Jaké dárky jsi pod stromkem nacházela? A jaké naopak dávala?

Bohužel, i když se máma moc snažila, tak dárky se řešily vždy až nakonec, když zbyly peníze. Pamatuji si rok, kdy jsme na tom nebyli moc dobře a skládala se celá rodina na to, aby nám máma mohla vytvořit Vánoce. To byl rok, kdy jsem zjistila, že Ježíšek nenosí dárky. Máma řekla mojí sestře: „Jdi, kup všechno, co je na lístku a když něco zbude, kup každému něco.“ Pak se podívala na mě a řekla: „Co bys chtěla?“ Její pohled už nikdy nezapomenu. Byl v něm takový stres a smutek. Ten rok jsem si těch Vánoc začala vážit ještě víc. Jako dítě jsem ve škole vždycky něco pro mámu vyrobila. Až když jsem začala pracovat, pak jsem kupovala dárky. Strašně ráda kupuji dárky.

Jaké jídlo k Vánocům vaříte? Jak vypadá vaše vánoční tabule?

Je to klasika, řízky kuřecí a vepřové, bramborový salát sváteční, kapr, plněný buček, tchyně vaří zelňačku a u tety se těším na huspeninu. Asi klasika. Všeho musí být dost, aby se nevstávalo od stolu, pití, ubrousky atd. Každý dostane šupinu, aby měl celý rok peníze, jen dcera nechce, ona se ryb strašně bojí.

Jak se chystáš na letošní svátky? Ježíšek je skoro za dveřmi...

No, Verunko, letos je to trochu horší, před prázdninami jsem začala být nemocná, a tak je to pro mě letos trochu těžší. I když mám šikovnou dceru, nevěstu, tak člověk si chce všechno udělat sám, ale moc mi to nejde. Doufám, že to zvládnu. Byla jsem zvyklá vše obstarat sama, dárky, nákup, pečení, úklid. Ale když nemáš chuť do ničeho, je to zlé, letos budou Vánoce trochu jiné, bohužel.

V čem se liší Vánoce předtím a teď? Co se podle tebe změnilo?

Tak především bylo bílo, nepamatuji si, že by nebyl sníh, když jsem byla malá. Také už to není o Vánocích samotných, ale spíše o dárcích. Alespoň v těch minulých letech. Děti se netěší na pohádky, protože si je pouští celý rok. Všechno je uspěchané a všechno uteče strašně rychle. Tento rok také odešlo strašně moc známých, i mladší generace si uvědomuje, že budeme všichni rádi, když usedneme všichni ke stolu a budeme děkovat, že tu jsme.

„Oči našich dětí, ať jsou malé nebo dospělé, a vnoučků, které vidíš na Vánoce, to je ne-sktečná radost pro nás rodiče.“

Jaké koledy jsi jako malá zpívala? A jaké zpíváte s rodinou dnes? Vánoční koledy miluji, jen je nesmíš poslouchat od poloviny listopadu. Moje dcera a můj manžel jsou v tomhle šílení. Milují staré americké koledy, ale já mám hlavně ráda ty klasické. Syn Ladík sedne ke klavíru, Mikin vezme housle a ten nejmladší František hraje s Ladíkem. Teď už mi budou zpívat i vnoučata.

Dodržuješ nějaké vánoční zvyky s rodinou? Jaké?

Maruška chodila vysypávat smetku před večeří, ale už teď nemusí, už svoji lásku našla. Nikdo nesmí od stolu během večeře, abysme se za rok zas sešli. Asi všechno děláme spíše automaticky, tak ani nevím, co vlastně považovat za tradici. Druhý den jdeme po rodině a kluci před dveřmi hrají a manžel vinšuje, tak to je pro nás tradice.

K Vánocům patří bezpochyby pohádky, jakou máš nejraději?

Pohádky miluji, nevím, kterou nej-

víc, ale asi klasika, Popelka, také miluji Grinche ve všech podobách a Vánoční koledu.

Říká se, že Vánoce jsou svátky křesťanů a dětí. Mají pro tebe stále své kouzlo?

Samozřejmě, ano, oči našich dětí, ať jsou malé nebo dospělé, a vnoučků, které vidíš na Vánoce, to je ne-sktečná radost pro nás rodiče. To, co cítíš o Vánocích, tu pokoru, lásku a vděk, je k nezaplacení.

Máš nějaký stres před Vánocemi? Konkrétně jaký?

Ano, samozřejmě, tak jako každá máma. Aby se všechno stihlo napéct, aby cukroví nebylo tvrdé, abych stihla vše dokonale uklidit, aby každý dostal alespoň to, co chtěl, ale hlavně, aby všichni byli zdraví... Nebudu předstírat, i finance letos nejsou tak, jak bych si přála, bohužel i ta moje nemoc přispěla k tomu. Když jsem nedávno seděla s klukama, tedy s těmi, co mi zůstali doma, tak mi můj skoro 18letý syn říká: „Co kdybychom si letos nedávali dárky? Máli ať si zvykají a my už jsme rádi, že tu jsme všichni spolu.“ Nevěděla jsem, jestli se smát nebo plakat. Ale i oni cítí, že letos to bude hlavně o zdraví.

Moniko, chodíš na mši?

I když jsem křesťanka, tak nechodím.

Kdybys měla kouzelný proutek a s ním mohla vyčarovat tři přání, které by to byly?

Zdraví, štěstí a nikdy neztrácet naději, protože naděje umírá poslední. A přežít další rok, abych tu mohla být pro děti.

Moniko, já ti mockrát děkuji za příjemný rozhovor a přeji tobě a tvé rodině krásné Vánoce. Co bys chtěla popřát našim čtenářům?

Užijte si Vánoce, ať vy máte pocit, že jste šťastní. Nechoťte se za věcmi, které nejsou důležité. Ony se ty naše děti nezblázní, když nedostanou všechno. Hlavně, ať jste zdraví. Děkuji, Verunko a i tobě přeji krásné Vánoce.

rozhovor vedla Veronika Kačová

Petr Uhl stál mnohokrát
na straně Romů

Petr Uhl

foto: Zdeněk Ryšavý, Romea.cz

Odešel Petr Uhl, disident, člověk, který podle mě opravdu „definoval“ lidská práva v bývalém Československu a později České republice, a to tím nejzásadnějším způsobem. On v ně věřil, on za ně bojoval, on se je snažil prosazovat, on za ně byl ochotný jít do vězení, a to hned dvakrát a na dlouhou dobu. Obětovat víře v ně svoji práci, být topičem, vést dlouhé a mnohdy markné debaty, zastávat se bezbranných, stát si za svým, a to naprosto neochvějně, a na druhé straně se dokonce omluvit, když seznal, že je za co.

Víte, člověk s ním nemusel souhlasit, ale obdivoval ho za tu statečnost a odvahu a zásadovost, kterou si držel a držel a fakt se nebál a neohnul, no, kdo z nás tohle má a takhle obstojí nebo by obstál?

Nerada, strašně nerada, píšu podobně laděné vzpomínky na lidi, které už v reálu nemáte šanci potkat, leda tak ve svých myslích. Jenže někdo to dělat musí, protože jsou lidi, kteří si to prostě zaslouží, i když by o to třeba nestáli. A je nutné jim poděkovat, znovu vzdát hold a připomenout si je, protože příklad jejich života i činů si to prostě zaslouží.

Nebudu rozepisovat, co vše Petr Uhl udělal, o co se zasloužil, to si koneckonců můžete přečíst jinde. Ráda bych vám jej přiblížila osobní vzpomínkou.

Poprvé jsem se s Petrem Uhlem setkala asi v první polovině devadesátých let. Já studentka žurnalistiky, on velká osobnost s auroou toho statečného a čestného chlapa. Mimochodem, jeho žena, Anička Šabatová, na níž samozřejmě hodně myslím, je statečná stejně tak, ochotná za přesvědčení a ideály riskovat mnohé a prostě bojovat.

Naše cesty nás s Petrem Uhlem poprvé výrazněji svedly ke společné aktivitě po smrti Tibora Danihela. Osmnáctiletého Roma z Písku, kterého 24. září 1993 společně s dalšími třemi Romy početná skupina skinheadů zahнала v centru města Písek do řeky. Zatímco ostatním se podařilo z vody dostat, Tiborovi Danihelovi v tom útočníci bránili s klacky v rukou dlouho a soustavně. Tak dlouho, než v té studené vodě utonul. Trvalo skoro šest let, než česká justice zhodnotila tenhle cíleně vedený útok jako rasově motivovanou vraždu, i přesto, že se mnozí z nás o to tenkrát velmi snažili. Dlouho zůstávalo u záměru, že se Tibor Danihel utopil, protože byl pod vlivem toluenu. Já tenkrát točila reportáž pro Českou televizi, taky rozhlas, a kromě jiného se dostala společně s dalšími, včetně Petra Uhla, do mezi-resortní skupiny zřízené právě proto, aby se ta věc došetřila. Měli jsme možnost hovořit se svědky, policií, rozplétat další souvislosti a upozorňovat na ně atd. A nebyly to pěkné souvislosti.

A to bylo poprvé, kdy jsem s Petrem Uhlem dlouhodoběji pracovala. U nich doma jsme sepisovali zprávy, dopisovali detaily a také podněty a já jsem žasla, jak ten přísně vyhlížející muž, před nímž jsem měla pochopitelně obrovský respekt, dokáže brát vážně nápady tehdy vlastně ještě „cá-corky“. Trpělivě vysvětloval, naslouchal a bral dost vážně moje úsilí i zapojení. Pak jsme se potkali ještě mockrát. V Letech u Písku, na demonstracích, různých pietách, Úřadu vlády, byl pro mě jedním ze dvou nejvíce uvěřitelných zmocněnců pro lidská práva, protože tu víru v lidská práva prostě žil celým svým životem. Občas mi říkal, jestli vím, že jeho babička byla Romka. Myslím, že se dokonce při sčítání lidu přihlásil i k romské národnosti.

Byl zásadně proti zákonu o státním občanství, tak nesmyslně zformulovaném, že připravil o občanství úplně zbytečně tisíce Romů, ačkoliv celý život žili v České republice. Oni pak museli složité žádat opět o občanství. Petr Uhl na to nejen upozorňoval, na protest si ale i on zvolil občanství slovenské, dlouho vedl soudní spor, který po letech vyhrál a pak užíval občanství dvojí. V boji s úředním šimlem i právem byl velmi urputný a důsledný.

Byl pověstný tím, že se Romů veřejně zastával, že mu vadila politika namířená vůči nim, že chtěl nastavit lepší mechanismy dodržování lidských práv, že mu šlo o to, aby se na politice, související i s Romy, samotní Romové podíleli atd. Je toho hodně a taky to, že pokaždé, když jsem si jej dobrovolně vybrala jako hosta do rozhlasového pořadu, pak jsem trnula trémou, abych něco špatně nepojmenovala. To on fakt neměl rád.

Líbilo se mi, jak podporoval svoji ženu v pozici veřejné ochránkyně práv. A naposledy jsem se s ním potkala na Náměstí Míru. On na vozítku a notně pohublý. Pozdravili jsme se, krátce pohovořili a já jej pohládila po rameni a ruce.

Petře, díky za všechno... a že toho bylo! Pařlíkeras. **Jarmila Balážová**

Zimní anděl

Setmělo se a začal padat sníh. Pozorují z okna, jak krásně bílý sníh pohlcuje naše město do bílé třípytívé peřiny. Za týden jsou Vánoce a já nemám ještě ani napečeno, poslední měsíc je vždy stresující. Pár dáreků pod stromek už mám, kupovala jsem je s předstihem. Ale asi se večer zastavím do města a zbytek dáreků dokoupím. Je nás v rodině hodně a celá rodina se scházíme u rodičů. Naši mají pěkný domek a uvnitř to je jako v pohádce. Nikdy se mi od nich nechce odejít zpátky domů, kde je všude samý beton. Návštěva u nich mi pozvedne náladu a vánočního ducha. Líbí se mi jejich kouzelný dům a nejvíce ze všeho to teplo, které vydává prastarý krb, ve kterém praská oheň. Hmm, mám melancholickou náladu a už se těším na rodinu, jak všichni usedneme ke stolu a společně povečeříme.

Už bych měla jít, vezmu si seznam, který jsem si ještě včera večer stihla zapsat, co mám ještě komu dokoupit, zkontroluji ho, obleču se a kouknu na hodiny. Je půl páté, ideální čas na nakupování dáreků. Rozhodla jsem se, že pojedu bez auta a příjemně si užiju vánoční jarmark. Miluji tu vůni vánočního svařáku, pečených oříšků, zrovna začínají zpívat Merry Christmas. Zahlednu pár známých, zamávám jim a jdu dál. Sortiment výrobků všech prodávajících je velmi nápaditý, tak se zastavím u stánku s prodejem krásných sošek ve tvaru andělů. Vezmu rovnou dvě a nechám si je zabalit do krásného vánočního papíru. Ty mám pro svoji maminku, miluje anděly a nedá na ně dopustit, doma jich má celou armádu. Tatko ví koupím krásně teplou šálu se sobem a k tomu i rukavice. Nejraději kupuji praktické dárky, ale občas i něco, co mi jen tak padne do oka. Během cesty si koupím svůj oblíbený svařák a jeho vůni si užívám se zavřenými očima. Venku je velká zima a najednou se ještě víc setmělo. Slyším, že se lidé mezi sebou baví, že se vypnula elektřina a stánkaři nemůžou prodávat své zboží. Je tma a lidé rozsvěcují baterky a hledají možnost, jak elektřinu opravit, ale marně. Situace, která nastala v našem městě, se dotkla bohužel prý i celého světa. Pár dní do Vánoc a lidé zůstali bez elektřiny a v zimě. Ještě, že jsem si nakoupila a honem rychle jsem se vydala zpátky domů. Rychle jsem napsala sms své sestře, co se děje, abych se ujistila, že to, co se povídá, je opravdu pravda. Ano, je to tak, dlouhodobý výpadek elektřiny a kdo ví, co ještě, napsala v smsce a přidala smutného plačícího smajlíka. Srdce se mi rázem rozbušilo víc než normálně a já dostala strach. Dopila jsem svařák a vzpomněla jsem si na citát od Martina Luthera: „Temnota nemůže vyhnat temnotu, to dokáže jen světlo. Nenávist nemůže vyhnat nenávist, to dokáže jen láska.“ Určitě bylo řešení. Nemůžeme přece pár dní před Vánocemi zůstat bez elektřiny a v takovém stavu, bez dáreků a příprav. A k tomu mi začala být víc zima.

Byla opravdu zima a cesta domů se zdála být poněkud nebezpečná, cesty totiž pohltil hustý sníh a mlha, bylo náledí. Raději jsem zůstala ve městě a věřila, že se situace brzo dá do pořádku. Nemám ráda paniku. Museli jsme držet pohromadě, abychom nezmrzli a nehádali se navzájem, kde se stala chyba. Ještě, že měli trochu teplého svařáku. Prodejci ho nabízeli zdarma, aby se lidé zahřáli. Scházeli se tu i lidé, kteří tu předtím nebyli a přišli nás svou návštěvou z teplých domovů podpořit. Darovali nám teplé jídlo a teplý čaj, ale nepochopila jsem, odkud se vzali, jako by přišli na pomoc a rychle zase zmizeli. „Asi mám halucinace,“ pomyslela jsem si. Potom se několik lidí ve skupince vydalo k velkému živému stroměčku, ozdobenému červenými baňkami, mašlemi, řetězy a udělali kolem něj velký kruh, drželi se za ruce a začali zpívat. Ostatní byli zabalení v teplých dekách a jen se dívali a nemohli vydat ani jediné slovo. Zima je pomalu proměňovala. Když se dozpívalo, ticho pohltilo celé náměstí. Zůstali jen ti, co byli v kruhu. Ti ostatní se proměnili v ledové sochy. Při pohledu na ně jsem se rozbrečela. Nevím, kolik hodin uběhlo, ale lidé i přes to, co je potkalo, neztráceli naději a začali se modlit. Modlili se za záchranu lidstva a lidí, kteří umrzli. Byli mezi nimi totiž i jejich příbuzní a známi. Jejich modlitby vyslyšel zimní anděl. Z nebe začala padat hvězda a lidé mysleli, že je konec světa, protože něco tak obrovského ještě nikdy neviděli. Zimní anděl k nim však svým hlubokým hlasem promluvil: „Jsem zde s vámi, vyslyšel jsem vaše modlitby, které vycházely z vašich srdcí. I přes to, jaké životy jste vedli, vám dávám naději, že se polepšíte. Vaši přátelé zmrzli kvůli své slabé víře. Nechtěli se poddat tomu, že byste si jako lidstvo měli v kritických situacích pomáhat. Mysleli jen na sebe a nepřidali se k vám, aby vytvořili kruh kolem stromu. Symbolika kruhu udržuje

teplo. Bohužel, zůstali uvěznění, ale nebojte se, brzo se uzdraví. Nyní vytvořte kruh kolem stromu a dotkněte se všichni světla, které uvidíte. A nezapomeňte, že žijeme všichni v jednotě a potřebujeme zdravé lidi, aby uzdravili naši planetu. Potřebujeme vás, tak jako vy potřebujete nyní nás. Vše je propojené. Sbohem.“ Roztáhl svá velká křídla a odletěl vzhůru do temné oblohy, poseté miliony hvězd. Lidé byli v úžasu a neměli šanci vydat jediné slovo, jen koukali s otevřenou pusou. Tak, jak jim zimní anděl řekl, zvedli své ruce a dotýkali se přibližujícího se zářivého světla. Zářivé světlo mělo velice uzdravující účinky, nejen pro ně, ale pro celé město a zem. Světlo odehnalo veškerou temnotu a navracela se zpátky životní energie. Lidem se vracela barva v obličejích a navzájem se objímali a uvědomili si podstatu svého života. Jejich srdce se rozehrála. Zmrzli lidé na sebe nedali dlouho čekat a konečně mohli dýchat. Vrátil se jim život a radost do života. Elektřina se znovu zapla a všichni se rychle dali do práce. Nemohla jsem tomu uvěřit. Pomalu jsem se vydala na cestu domů, abych to všechno mohla rozdýchat. I přes to všechno, co se stalo, jsem cítila pocit štěstí a dobré nálady. Slovy se to ani nedá popsat. Ale zimní anděl mi otevřel srdce a věřím, že lidem taky. Požehnal nám, protože jsme měli víru. Pravdou je, že v dnešní době člověk nějak spoléhá na virtuální svět a málo je spojený se svou vlastní intuicí. Pořád se za něčím honí a zaměstnává se. Nemohla jsem se dočkat, až budu se svou rodinou. Měla jsem velký hlad a žízeň.

Štědrý den byl tentokrát v mé režii. Svě rodině jsem vyprávěla celý skutečný příběh. Z dáreků pod stroměčkem měli všichni radost. Ale nejvíce ze všeho záleželo na tom, že jsme spolu. Připili jsme si domácím vánočním punčem. A já se podívala z okna, zase se setmělo a začal padat sníh.

Veronika Kačová

Dříve nespočívaly Vánoce ani tolik v dárcích

Dříve nespočívaly Vánoce ani tak v dárcích, jako spíše ve vzájemné lásce, přátelství, radosti a pocitu sounáležitosti s rodinou, která se sešla ke společným oslavám. O Štědrém dnu se od časného rána vařilo, uklízelo, peklo, aby se vše stihlo. Lidé se od rána postili, aby večer uviděli „zlaté prasátko“. Vařil se hrách, čočka, několik druhů polévek, mezi nimiž nechyběla bramboračka a rybí polévka, pekl se i chleba a vánočka. Pila se bílá káva, čaj a nechybělo ani trochu piva, víno nebo hlt dobré slivovice pro zahřátí. Jedlo se hodně ovoce, klidně i sušené. Stromek se zdobil svíčkami a všichni kolem něj zpívali vánoční koledy. Lidé se večer scházeli v kostele a připomínali si narození Ježíše Krista. Cítili přítomnost lásky malého dítěte a s nadějí hleděli do budoucnosti. Navzájem si odpouštěli a přáli hodně štěstí a zdraví do nového roku. Tento křesťanský svátek doprovázela i hudba a tanec. Co se týče zpívání koled, tak Romové dříve zpívali koledy jen v českém jazyce, protože koledy nebyly typickou součástí vánočních tradic u Romů. Až později vznikaly překlady českých koled do romštiny a dnes je můžeme najít na YouTube. Vždy se o Vánocích sešla kolem stolu celá rodina. Jedli se holubky (zelné listy plněné rýží a mletým masem), zelňačka nebo rybí polévka, marikla (placky), halušky. Ze sladkých jídel bobalki (buchtíčky sypané mákem), šinga (makové závitky) nebo bokheľa. Jedlo se, pilo a slavilo.

Tehdy nedostávaly děti žádné drahé dary, jak je tomu dnes. Dnes je naopak v mnoha romských rodinách otázkou prestiže, aby pod stromkem bylo co nejvíce nejdražších dáreků – mobily, xboxy, chytré hodinky, značkové oblečení a jiné komerční věci. Děti by už od malička měly vědět a cítit, co je smyslem vánočního obdarování. Je krásné dárek dostat, avšak ještě krásnější je něco druhému darovat. Učme děti mít radost z malých dáreků. O Vánocích jde o projev lásky, přízně, úcty a odpuštění. Vánoce bychom si měli příjemně užít s těmi nejbližšími. Darovat nejen dárky, ale lásku a objetí. Nejde jen o jídlo a pití, ale o atmosféru, kterou si vytvoříme. V první řadě by Vánoce neměly být jen nějakou událostí, kterou oslavíme jednou v roce. Měli bychom tyto svátky přijmout a umět si je příjemně užít a děkovat za zdraví a lásku.

Jaké je to dnes? Dodržují lidé nějaké tradiční zvyky, slaví je s rodinou, nebo jsou raději doma sami? Čím jsou pro nás tyto svátky a proč je slavíme? Zeptala jsem se pár kamarádů, co mají o Vánocích nejraději a zda během Vánoc dodržují nějaké tradice.

Amálka Demeterová

O Vánocích jsem vždy natěšená, je to moje nejoblíbenější období. Poslech vánočních koled, zdobit stromček, pohádková světla a krásné dekorace. Dívát se na vánoční filmy. Posílat pohledy vánočních přání, pečení vánočního cukroví, ná-

kup dáreků pro mé blízké, rodinné setkání, dovolená...

Ve skutečnosti žádné tradice nemám. Svě děti učím slavit Vánoce jen proto, že tehdy se narodil Ježíšek, a my v podstatě slavíme jeho narozeniny. Také necháváme vánoční cukroví a mléko pro Santu, aby dětem za odměnu nechal dárečky pod stromčkem. A nemůžu zapomenout, že mám v domě pár elfů, aby to bylo pro děti trochu výjimečnější.

Lucie Kačová

Nejraději mám Vánoce, i když už to není, co bývalo, kdy se celá rodina vždycky sešla a do rána se povídalo, tančilo, zpívalo a pilo. Děti byly rády za každou maličkost, kterou o Vánocích našly pod stromkem. Hodně se toho změnilo. Někteří lidé to už berou jako jeden ze dnů v kalendáři.

Já osobně Vánoce miluju, i když je trávím už pět let bez rodiny, z důvodu, že nás v práci nepouštějí na Vánoce domů, za rodinou. Pracuji v cizině. Snažím se dodržovat tradice, upeču si pár cukroví, dívám se na české pohádky. Samozřejmě nesmím zapomenout na štědrovečerní večeři, na tu se vždycky těším nejvíce. I když nejlepší byla vždycky u rodičů a s celou rodinou.

Gabriela Kováčová

Na Vánocích asi máme rádi vše. Já miluji vánoční pohádky, klid, pečení a vůni Vánoc. Děti, ty se nemůžou dočkat dárečků a na Štědrý den vánočního stromku. Děti krájí o Vánocích jablíčka a přejí si hvězdičku pro štěstí, pomáhají mi s pečením, chodíme na procházku na hřbitov, chystat vánoční stromček dědečkovi a rodině, i na ně myslíme. O Vánocích toužíme hlavně po rodinné pohodě, abychom byli všichni spokojení a zdraví.

Eliška Formanová

Klid, setkání s rodinou, kouzlo Vánoc. Lití olova – když je, krájení jablíček, kapr a bramborový salát, živý vánoční stromček, zapalování františka, vánoční procházka.

Věra Pechová

Nejraději mám o Vánocích tu kouzelnou atmosféru, kterou mají děti z toho všeho kolem. A co se týče tradic, tak je to klasika.

Jitka Bartošová

Nejvíce se mi líbí, že se o Vánocích sejdu s lidmi, které jsem třeba celý rok neviděla.

A tradice dodržuji. Štědrý den – vánoční stromček, dárky, večeře s první hvězdou – pod jídelním stolem musí být obilí, aby bylo v dalším roce co jíst, pod talířkem rybí šupina, která se dá do peněženky, aby se v ní celý rok držely peníze. Večeře začíná vánočním oplatkem, pak smažený kapr s bramborovým salátem a potom ovoce, ořechy, sladké. Před večeří se musí dát všechno na stůl (nebo, aby to bylo po ruce) a nikdo nesmí vstávat od stolu. Na zlaté prase už nehraju, ale jako děcko jsem se snažila – neúspěšně. Rozkrajování jablíčka. Chodíme na půlnoční, zpíváme s kamarády koledy. Když mi bylo takových 15 až 20 let, tak jsme koledu končili až na druhý den ráno, že jsme šli z koledy na mši do kostela. Dnes už asi ve tři hodiny končíme.

Jako tradici už pár let beru, že mají odpoledne malá děcka v kostele koncert, komu z kamarádů se ten rok narodí malé, tak jde dělat Svatou rodinu. A při koncertě se rozdává betlémské světlo. Jako malá jsem chodívala třepat stromem. Na první svátek vánoční se u nás chodí jen do kostela a celý den se nesmí jít nikam z domu, protože by pak někdo v rodině umřel. To přísně dodržuju, před lety jsem jela na koncert a do roka mně umřel tatka, takže mě nikdo z domu nedostane. Na druhý svátek vánoční, na Štěpána, když mi bylo tak 15 až 20, tak jsme s holkami, ráno ještě za tmy, chodily umývat kluky. Většinou sněhem nebo voňavkami. Odpoledne chodili kluci do služby, došli na návštěvu a musela se jim zadat nějaká práce. Jak ji splnili, tak si nosili svoje pití, které nabídli, chvíli poseděli. Večer byla štěpánská zábava, dneska už děcka nechodí.

...

No, tak vidíte, že každý to má vcelku jinak, někdo tradice přísně dodržuje, druhý zas moc ne. Ale co máme všichni společného, je to, že se sejdou všichni u jednoho stolu. U nás doma se sice všichni nesejdeme jako ze starých časů, protože mám dva sourozence v cizině a dva mimo město, ve kterém žiju. Ale i tak věřím, že s ostatními sourozenci si Vánoce vždycky užijeme.

Dovolte mi vám všem popřát, abyste si nejen tento svátek uměli užít, ale hlavně nezapomněli na lásku a radost, která by měla být součástí našich životů. Podporujte své zdraví a vitalitu, jezte zdravě, sportujte, mějte rádi své okolí a buďte vděční za vše, co máme. Ze svého života odstraňte zmatky a nepořádek, aby se váš život dostal do rovnováhy.

Veronika Kačová

Výstava na Kampě ukazuje, jak se v dobách protektorátu změnil život Židů

Venkovní výstava na Kampě na desítky dvoustranných panelů od 17. 12. 2021 ukazuje, jak se v dobách Protektorátu Čechy a Morava změnil život pražských Židů. **foto: Institut Terežinské iniciativy**

Venkovní výstava na Kampě na desítky dvoustranných panelů od pátku odpoledne ukazuje, jak se v dobách Protektorátu Čechy a Morava změnil život pražských Židů. Výstava s názvem MemoMap: Dějiny holokaustu v Praze, za kterou stojí Institut Terežinské iniciativy, do 14. ledna poblíž Werichovy vily nabídne ukázky protizidovských nařízení platných od roku 1939 i konkrétní lidské příběhy. Z důvodů zhoršené epidemiologické situace se neuskutečnila slavnostní vernisáž.

Vystavené fotografie a dokumenty ukazují, jak byla před deportacemi do Terezína Židům od vzniku Protektorátu Čechy a Morava v roce 1939 postupně omezována práva a zmenšován životní prostor. Podle policejních nařízení nesměli navštěvovat parky, lesy, sportoviště, kulturní akce, některé restaurace a hospody, některé ulice, budovy a jejich okolí. Byla určena omezená nákupní doba pro Židy, Židům bylo zakázáno vycházet po osm hodině večerní a byli vylučováni ze zaměstnání, profesních i zájmových sdružení, židovské děti ze škol.

„Holocaust nezačal ve vyhlazovacích táborech. Samotným transportům předcházely kroky, které vedly k izolaci obětí a znecitlivění ostatních obyvatel vůči jejich utrpení. Rozhodli jsme se ukázat, co se dělo, kde docházelo k „přistižení“ Židů při překročení omezujících a často dehonostujících nařízení a jak byly tresty za často marginální přestupky neadekvátně vysoké, mnohdy likvidační,“ uvedla kurátorka výstavy Dana Gabařlová z Institutu Terežinské iniciativy.

Každé porušení zákazů bylo trestáno vysokými finančními pokutami nebo vězením. Záznamy z policejních archivů zachycují také tresty, které následovaly, když byl někdo přistižen, jak, mnohdy neúmyslně, porušil některý ze zákazů. Na deseti příběžích výstava dokládá, jak byl život části obyvatelstva zkomplikován jejich postupnou segregací. Například Policejní ředitelství v Praze vydalo vyhlášku, která s okamžitou platností zakázala Židům prodlévat na obou březích Vltavy v úseku mezi Železničním mostem na Smíchově a Hlávkovým mostem.

Židům byl také zakázán přístup do veřejných knihoven, jakož i vypůjčování knih z těchto ústavů. Mezi vystavenými dokumenty je například článek z časopisu českého fašistického hnutí Vlajka, jehož autor vyjadřuje uspokojení nad průběhem policejní razie v pražské Šárce, během které byly zatčeny desítky Židů. Více informací se nachází na www.terezinstudies.cz.

Výstava MemoMap: Dějiny holokaustu v Praze se koná v roce, kdy uplynulo 80 let od série tragických událostí – od září 1941 začali být Židé v protektorátu označováni žlutou hvězdou s nápisem Jude; v říjnu 1941 odjel z Prahy do Lodže první z mnoha židovských transportů; v listopadu 1941 vzniklo ghetto Terezín.

Při vzniku Protektorátu Čechy a Morava žilo na tomto území přes 120 000 Židů. Asi 30 000 tisícům z nich se podařilo emigrovat, drtivá většina ostatních byla deportována. Počet českých židovských obětí holocaustu není přesně znám. První transport pražských Židů z nádraží Bubny do Lodže odjel 16. října 1941. Bylo v něm tisíc mužů, žen a dětí a přežilo z něj 24 lidí.

ryz, ČTK

muzeum u vás doma

3D STÁLÁ EXPOZICE

Dějiny Romů od starověké Indie přes události II. světové války až po současnost jsou přístupné ve 3D prohlídce na rommuz.cz/cs/online-muzeum/3d-prohlídka/.

PODCASTY

První série osmi rozhovorů je v letošním výročním roce rozšířena o novou řadu Velikáni jako spojující články. Poslouchejte nás na našem webu rommuz.cz/podcasty nebo na [Soundcloudu](https://www.soundcloud.com/rommuz) a [Spotify](https://open.spotify.com/playlist/37i9dQZF1DX0XUf1McGgkx).

Nové vychází:

25. 11. Jak Rom píše romské dějiny – Bartoloměj Daniel

Představení osobnosti a díla jednoho ze zakladatelů a laureátů Ceny MRK 2021. Životní příběh i odborné polemiky jednoho z mála romských disidentů, prvního romského historika a klíčové postavy při zakládání Muzea romské kultury.

9. 12. Dalších 30 let? Zhodnocení role MRK

Všem hostům klademe otázku na jejich názor a postavení MRK na mapě paměťových institucí. Jak vidí a jak by podle nich mělo/mohlo vypadat MRK v budoucnu? V závěru oslav v prosinci vydáváme poslední díl jako bonus.

VIDEO

- Virtuální Procházky po Cejlu s Petrou Svobodovou.
- Jolanka a Gejza vyprávějí pohádky pro děti.
- Ochutnávky z depozitářů – pásmo videí, ve kterých pracovníci Odborného oddělení postupně představují zajímavý výběr předmětů skrytých očím návštěvníků v depozitářích muzea.

stálá expozice

PŘÍBĚH ROMŮ

Dějiny Romů od starověké Indie až po události II. světové války a současnost. Možnost komentovaných prohlídek v ceně vstupného po předchozí domluvě na emailu lektor@rommuz.cz, na telefonu: +420 545 214 419, nebo využijte objednávkový formulář rommuz.cz/cs/vzdelavaci-programy/pro-verejnost/.

výstava

7. 4. 2021 – 31. 12. 2022

OTISK CEST. Fotografie Claude a Marie-José Carret

Carretovi se fotografovali Romů – svých přátel – věnují přes 30 let. Jen málo fotografů zůstane u téhož tématu takto dlouhou dobu. Díky tomu vám můžeme zprostředkovat fotografie, které zaznamenávají několik generací a nabízí pohled na proměny života v čase. Vstup zdarma.

veřejné akce

2. 10. – 15h

Hodonín u Kunštátu. Památník Romů a Sintů na Moravě.

Beseda s Jiřím Fišerem

Mimořádné setkání s Jiřím Fišerem, posledním dosud žijícím českým dvojčetem, na němž v koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau prováděl pokusy nechvalně proslulý doktor Josef Mengele. Besedy se zúčastní i žurnalista Pavel Baroch. Vstup zdarma.

Mrkněte k nám!

mrkmrk.cz

Muzeum romské kultury
státní příspěvková organizace
Bratislavská 67, 602 00 Brno
+420 775 407 065
media@rommuz.cz

Otevírací doba
úterý–neděle 10–18h

Všechny programy se konají v Muzeu romské kultury, není-li uvedeno jinak. Informace o aktuálních podmínkách vstupu najdete na rommuz.cz/cs/navstevnici/navstevni-rad/. Změna programu vyhrazena. Z uvedených akcí bude pořízen fotografický a audiovizuální záznam. Materiál může být zveřejněn.

Hodonín u Kunštátu.
Památník holokaustu Romů a Sintů na Moravě
+420 775 403 155
hodonin@rommuz.cz

Otevírací doba duben–říjen
středa–neděle 9–17h

hodoninpamatnik.cz

Kavárna BENG!

říjen–prosinec 2021

eshop-rommuz.cz
rommuz.cz

MINISTERSTVO KULTURY
jihočeský kraj
Česká televize
Hlavní mediální partner

muzeum

romské

kultury

Claude a Marie-José Carret Agnès, 1998, Rumunsko

3. 10. – 15h

Podzim s magií – dílna pro děti

Víte, kdo byly strigy nebo proč je dobré nosit červené oblečení? To vše a mnohem víc se dozvíte v naší stálé expozici. Společně si představíme nadpřirozenou bytost romské kultury, poslechneme si příběh z dávných časů a něco pěkného si na památku vyrobíme.

23. 10. – 19h

Cabaret Des Péchés, Palác Jalta, Dominikánské náměstí 2, Brno

Galavečer Muzea romské kultury

Galavečer jako oslava výročí 30 let muzea s předáním prestižní Ceny Muzea romské kultury (Ceny MRK) za rok 2020 a 2021. K ocenění je každoročně vybrána jedna osobnost, která svým působením přispěla k rozvoji, propagaci a uchování romské kultury či obecně k fungování MRK. Vzhledem k pandemické

situaci nedošlo loni k jejímu předání, proto bude letos oceněna výtvarnice a performerka Emilia Rigová. Za rok 2021 získá Cenu MRK promovaný historik Bartoloměj Daniel, in memoriam (byl členem Svazu Cikánů-Romů a spoluzakladatelem MRK v r. 1991). Součástí Galavečera budou hudební, taneční i divadelní vystoupení, a také křty publikací MRK.

7. 11. – 15h

Listí padá – dílna pro děti

Listí padá a je barevné, stejně jako romské šaty. Přijďte za námi objevit jejich krásu, něco se o nich dozvědět, naučit se vybraný romský tanec či si zanotovat písničku. Vítejte všechny věkové kategorie.

10. –11. 11.

Muzeum romské kultury, Bratislavská 67, Brno

Vila Stiassni, Hroznová 14, Brno

Hodonín u Kunštátu. Památník Romů a Sintů na Moravě.

Mezinárodní konference

Místa paměti: od budování expozic po edukaci v muzeích-památnících
Muzeum romské kultury převzalo v roce 2018 do správy dva památníky holokaustu Romů a Sintů – v Hodoníně u Kunštátu, zde nedávno dokončilo instalaci expozice, a v Letech u Písku, kde buduje nový památník s expozicí.

Cílem konference je získat příklady dobré praxe či know-how z tuzemska i zahraničí k dokončení expozice, pro edukaci a provoz muzeí/památníků. Tematicky bude konference zaměřena na animaci autentických míst paměti. Je také součástí oslav 30. výročí založení MRK.

5. 12. – 15h

Vánoční koledování – dílna pro děti

S našimi lektory si posvítíme na vybrané exponáty ze stálé expozice, s baterkami vykouzlíme hvězdnou oblohu, zahrajeme si stínové divadlo a povíme si takový lehounce strašidelný příběh. Na závěr adventní neděle si zazpíváme několik koled s romským muzikantem. Kterým? To je vánoční překvapení.

edukační programy

probíhají také v online verzi

Příběh Romů (historie)

Jdeme dlouhou cestou (jazyk a literatura)

Nezapomeneme (holokaust Židů a Romů)

Můžeme se domluvit? (stereotypy)

Předplatné Romano hangos

příjmení, jméno:
název organizace:
adresa, PSČ:
e-mail: telefon:
počet objednaných výtisků:

způsob platby: ☐ hotově ☐ složenkou
☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:
☐ bankovním převodem na fakturu

vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, Brno 602 00. Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010

cena předplatného pro rok 2021 je 320 Kč

Vydávání Romano hangos
podporuje Ministerstvo kultury
České republiky

Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, Brno 602 00

tel.: 545 246 673 www.srnm.cz

číslo účtu: 27-488570217/0100

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury, Jihomoravského kraje a Statutárního města Brna.

Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154.

Redakce: Sabir Agalarov (šéfredaktor) romanohangos@gmail.com; Alica Heráková, Tomáš Ščuka. Grafická úprava a sazba: Radim Šašinka.

Redakční rada: Roman Čonka, Prešov; Alica Heráková, Brno; Drahomír Radek Horváth, Děčín; Ivona Parčiová, Brno; Barbora Antonová, Brno; Margita Racová, Brno.

Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: romanohangos@gmail.com, Elektronická verze: www.srnm.cz.

IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010. Tiskne: Samab press group, a.s, Cyrillská, Brno. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.